

FOR DEG SOM ELSKER LITTERATUR

HVERDAGSNETT-

M A G A S I N E T

Nummer 3/2025 – JUNI

Intervju med:
KAJA GJERSEM NYGAARD

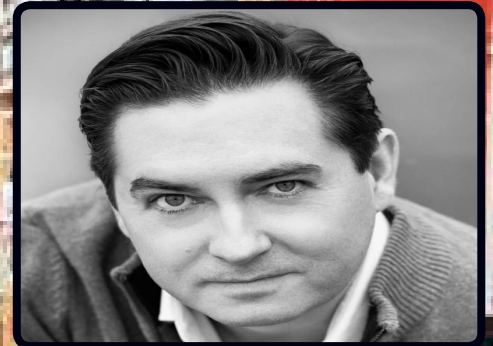

**Gunn Helene
Arsky:**

*Dreper folk i
bokhandelen*

**Marianne
Natvik:**

*Skriver om
overgangsalderen*

**Ulrik
Høisæther**

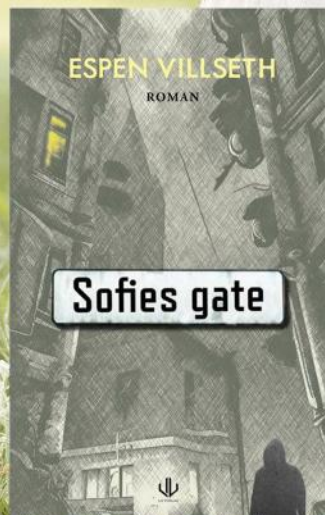
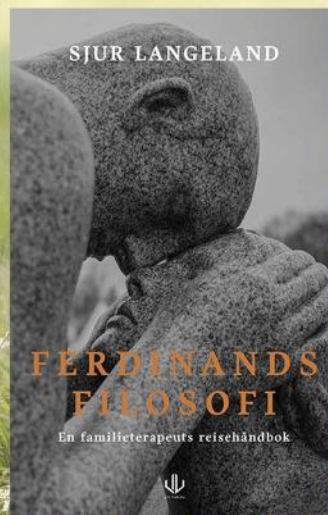
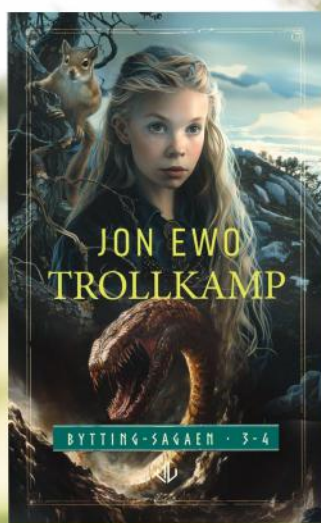
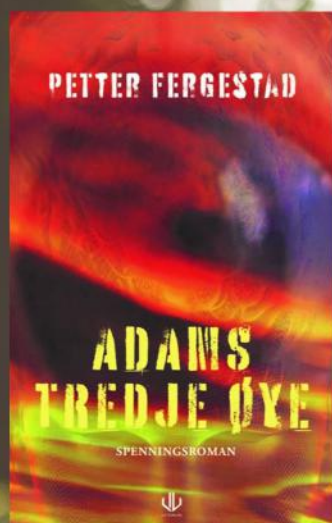
*Spenningsfylt og personlig
krim*

Tommy Ueland:

Når gamle helter trår til: krim med hjerte, humor og skarpe blikk

Sommerens bøker finner du hos

Forlagshuset i Vestfold

Plass til nye historier

Sommeren står på terskelen – med solfylte lesestunder, is som smelter litt for fort og dager som endelig lar oss trekke pusten helt ned i magen. Vi legger igjen våte sko og rutiner ved dørstokken og åpner opp for det som virkelig gir mening: tid, tilstedeværelse – og bøker.

Juniutgaven av Hverdagsnettmagasinet er som et krus med bringebærsaft på terrassen: frisk, litt syrlig og full av overraskelser. Vi møter blant annet Ulrik Høisæther, som i nybakt farskap og med krimhelt Frans Nansen på slep, leverer et av sine mest personlige og nervepirrende verk til nå. Vi stikker innom eldresenteret hvor Tommy Uelands Edgar løser krimgåter med både rullestol og rullator – og det med hjertet først. Og så tar vi turen innom bokhandelen i Halden, hvor Gunn Helene Arsky lar cupcakes og mord gå hånd i hånd.

Sommer er ikke bare stillstand. Det er også overgang – og i så måte passer det perfekt at Marianne Natvik gir oss en ærlig og innsiktsfull samtale om overgangsalderen. Det er en påminnelse om at livet har sesonger, det også – og at hver av dem fortjener å bli sett og snakket om.

Så om du leser dette magasinet på en benk i parken, i skyggen av et kirsebærtre eller i en kø på Gardermoen – vit at historiene i magasinet er ment for akkurat slike øyeblikk. Når verden senker tempoet, har ordene bedre plass.

Så en sørgelig nyhet: Issuu som er plattformen for magasinet har gjort kostbare endringer. Jeg skal bruke sommeren til å bestemme om magasinet vil bestå, eller om alt fra nå flyttes direkte til nettsiden.

God sommer – og god lesning!

Anne Lise Johannessen

<https://hverdagsnett.no/>

FØLG OSS PÅ FACEBOOK:

<https://www.facebook.com/groups/457035166256040>

<https://www.facebook.com/Hverdagsnettmagasinet>

MELD DEG PÅ NYHETSBREV:

<https://www.hverdagsnett.no>

TikTok: @hverdagsnett

FØLG OSS PÅ INSTAGRAM:

Hverdagsnett | Anne Lise Johannessen
Bokanmelder, journalist og redaktør på eget nettsted, og magasin. Fokus på bøker, men også mye «hverdagslig».

Forsidebilde:

Tommy Ueland og Ulrik Høisæther

Fotokreditt for andre personbilder, er nevnt i de enkelte artiklene.

Dersom ikke annet er nevnt er illustrasjoner brukt i magasinet kjøpt fra nett-sidene Creative Fabrika og Dreamstime.

HVERDAGSNETT- MAGASINET

Hverdagsnettmagasinet er et non-profit, og uavhengig digitalt magasin, som er underlagt nettsiden min, Hverdagsnett.

Formålet er å fremme litteratur, men magasinet inneholder også andre varierte hverdagslige temaer.

Magasinet lages, og utgis av meg alene:

Anne Lise Johannessen
Hystadveien 90
3212 Sandefjord
Mob: 971 47 582
magasin@hverdagsnett.no

Forfattere og forlag sender ut frie lese-eksemplarer av bøker. Magasinets anmeldere står fritt til å velge hvilke bøker de vil lese og omtale, og hva de vil skrive. Ingen får betalt, hverken av meg, forfatter eller forlag.

Det hender at jeg mottar testversjoner av produkter og spill, samt rabatter på arrangementer uten at det påvirker mine vurderinger.

Lesernes beste skal være i fokus!

Se alle tidligere utgivelser her:

<https://hverdagsnettmagasinet.no>

STØTT MAGASINET

Har du mulighet til å være investor, så ta kontakt.

Hvis du som leser liker magasinet, og ønsker at det skal bestå, oppfordres du til å vippse kr 200,- (eller valgfritt beløp) i støtte. Vipps til 971 47 582, og merk bidraget med støtte.

Innhold JUNI 2025

REPORTASJER OG INTERVJUER

06

ULRIK HØYSÆTHER

Bleieskift og blodig spenning med Frans Nansen.

16

TOMMY UELAND

Krim fra eldresenter – og et personlig engasjement for veldedighet.

30

GUNN HELENE ARSKY

Fra ernæring og yoga til mordmystikk med cupcakes og kos.

36

BROWNIE MED SORTE BØNNER

40

MARIANNE NATVIK

Har skrevet bok om overgangsalderen.

44

HVA ER OVERGANGSALDEREN?

50

KAJA GJERSEM NYGAARD

Aktuell med boka "En sterkere tro".

54

SKREKKPODCAST

Nyhet for alle som elsker skrekklitteratur

FASTE SPALTER

- 14** BOKTIPSET
- 22** TANGENS NORSKE KRIMHJØRNE
- 24** BOKPRATEN "Rovfuglene" med Vibecke Groth
- 26** HILDES BOKHYLLE
- 27** EILEENS BARNEBØKER
- 28** JON EWOS RUSLERIER Tove Nilsen
- 37** INGER SOFIES BOKANBEFALINGER
- 38** VINSPALTEN Tamellini
- 47** TERNINGKASTET
- 48** BOKTIPS FRA KRIMDRONNINGA
- 52** BOKINSPIRATORENS SPALTE

©Hverdagsnett

Innholdet må **ikke** gjenbrukes uten skriftlig tillatelse fra meg. For å dele artikkel, lag et utsnitt, og/eller legg inn link til publisasjon/artikkel.

Jeg tar intet ansvar for eventuelle feil i innsendte artikler, og annet innhold.

Ulrik Høisæther

Ulrik Høisæther er tilbake, med bleieskift og blodig spenning. I sin nyeste krim møter helten Frans Nansen både gamle demoner og nye trusler. Samtidig har Høisæther selv blitt pappa. – Dette er første gang jeg blir oppriktig forbanna på Frans, sier han om sin mest personlige bok.

TEKST: Anne Lise Johannessen | FOTO: Privat

Fortell litt hva som er nytt siden siste intervju i 2023.

– Den største nyheten utover selv å ha blitt far siden sist, må jo selvsagt være at Frans Nansen er tilbake. Min krimhelt og tidligere spesialsoldat som sjonglerer den umulige oppgaven av å være alene-pappa og drapsetterforsker. Har det virkelig gått to år siden sist? Ja, der kan man se. Som Frans sier i denne boken: «Livet blir borte mens man blunker».

Har det å bli pappa endret perspektivet ditt på karakterer og handlinger?

– Nå er jeg fremdeles såpass nybakt at jeg tror jeg helgarderer med «helt sikkert». Det er jo unektelig spesielt å ha skrevet om en far og en datter siden 2018 i så mange tusen timer, og så får man omsider en datter selv. Det føles helt enormt. Du kan i alle fall ta gift på at jeg under noen omstendigheter aldri skal bli alene-pappa..! Men så klart det påvirker hva man føler rundt temaet. Nå kan

jeg bli oppriktig forbanna på Frans når han for n'te gang forlater vesle Elena på seks år for å storme med hodet først inn i en dødelig situasjon.

Hvordan ser en god dag ut for deg – helt uten skriving?

– En god dag for meg uten skriving, nå som jeg har bikket førti, men ennå ikke pusher femti, består av enkle ting: å få leke med datteren min, spille golf (endelig varmere i været), lese en engasjerende bok, og kanskje avrunde dagen med en eller tre sigarer i solnedgangen med en iskald årgangswisky i ene lanken.

"Den lange hevn" ble nylig sluppet. Fortell litt om hva den handler om.

– "Den lange hevn" er tredje bok i Frans Nansen-serien («Den siste bankboksen» og «Den kongelige kidnappingen» er de to første, så tittelmessig har vi funnet en tydelig stil). Frans kommer tilbake til

hovedstaden etter de dramatiske begivenhetene i forrige bok, og skal forsøke å leve et normalt liv igjen. Slik sett kan den leses, som de andre, helt frittstående. Men hjemme er det noe som venter på ham, noe som har ventet ... lenge.

Alt begynner med at en politikkollega som stepper inn på kort varsel i Frans sitt sted blir drept av et langdistanseskudd. Var det skuddet egentlig ment for Frans? Så forsøker noen å drepe Norges statsminister. Og Frans forstår at både han og Elena er i akutt livsfare.

Jeg kan si at dette er den mest personlige boken jeg har skrevet, og jeg kan også røpe at den avslutter med den største cliffhangeren jeg noensinne har kokt sammen..!

Hvordan balanserer du spenning med karakterutvikling?

– Jeg forsøker alltid, eller kanskje retttere sagt, det faller meg mest naturlig, å skrive romaner som jeg selv ville hatt glede av å lese. For jeg HATER langdryge, ørkes-

løse, treige, fortattede eller slappe krimromaner. Da kan man heller lese sjakkreferater eller historiske værmeldinger, spør du meg. Og i alle univers som går over flere bøker er karakterutviklingen helt avgjørende. I "Den lange hevnen" har jeg fått briljante innspill fra forfatterkollegaer underveis, i til-

legg til det strålende arbeidet min redaktør Harriet på Gyldendal gjør. Derfor blir vi denne gangen tatt med lenger inn i Frans' verden, ja, faktisk helt tilbake til en viktig del av fortiden hans – den som gjorde at Frans ble nettopp Frans.

Hva er det mest menneskelige trekket ved karakterene dine – selv de som gjør grusomme ting?

– Oi. Godt spørsmål. For det besnærende med grusomme karakterer er jo at de alltid handler fra et egenmotiv som i deres hode rettfærdiggjør handlingene sine. Fra deres perspektiv er det ærefullt,

viktig, riktig eller kanskje til og med slett ikke grusomt. Det gjør dem jo mer skremmende, og mer menneskelige. Motivet er jo ofte det mest spennende i en kriminalroman – hvorfor går noen så langt som å drepe et annet menneske? Der ble denne boken ekstremt personlig. Og hva angår Frans, som nå veier tett på 140 kilo, er jo hans usunne forhold til mat svært menneskelig, og gjenkjennelig. Hvem kan vel si de aldri

har tenkt på vekten sin? Og hvem har vel ikke trøstespist i en tøff periode av livet? Jeg tror det er derfor jeg får så mange tilbakemeldinger fra leserne mine om at de blir glade i Frans, fordi han oppleves ekte. Han er også det for meg, like ekte som en god venn – en jeg ser opp til og beundrer, men også rister på hodet over fordi han objektivt sett også gjør gale, men svært menneskelige valg.

Hva var den mest ubehagelige scenen å skrive, og hvorfor?

– Det kan jeg nesten ikke røpe uten å avsløre plotet. Men jeg kan si det slik at de siste scenene i boken rasket langt inn i sjelen da det skulle ned på papiret. Samt enkelte av scenene fra Frans' tidligere liv, fordi de (ikke så veldig overraskende) er basert på mine egne.

Som Hemingway sa: «Skal du skrive om noe som helst så skriv

– Jeg tror den 29 år gamle Ulrik ville blitt like imponert som 43 år gamle Ulrik er litt flau over den yngre utgaven.

om det som er sant.» (fritt fra hukommelsen). Og da blir det fort jævlig ubehagelig. Men – også veldig spennende.

Hvis noen hadde siktet på min datter med et våpen? Jeg grøsser ved tanken. Frans sier til sin yngre kollega Henke: «Hevn er like instinktivt som frykten for mørket, bare mer forlokkende».

Du har nå flere bøker bak deg. Hvordan har forfatterskapet ditt utviklet seg siden debuten?

– Jeg håper, men tror også oppriktig at språket og stilen min har utviklet seg veldig. Nå har jeg vært publisert forfatter i snart 15 år. Ni lange år tok det fra mitt første, pinlige manus ble refusert. Steike, som tiden flyr!

Men ja, jeg leser mer, bruker mer tid på «de viktige tingene» i en bok, og man lærer jo ekstremt mye av å ha prøvet og feilet så mye som jeg har. Jeg var aldri et naturtalent hva angår det rent litteraturvitenskapelige (e.g. det paradigmatisk versus det syntagmatiske). Antakelig fordi jeg ikke hadde lest nok.

Jeg er vel heller, som Vår Staude på God Morgen Norge beskrev meg: «han pengemannen». Fortellergleden har jeg dog alltid boblet over med, helt siden jeg fikk fabulere fritt da vi skulle «skrive stil» på barneskolen.

Resten er ren og skjær iherdig innsats. Dessuten leser jeg veldig mye om å skrive (bedre), det er jo faktisk en egen litteratursjanger. Og jeg elsker å plukke opp

nye triks for å engasjere, lure og suggerere leseren. De foreløpige tilbakemeldingene på "Den lange hevnen" tilsier at alle de utallige årene med hardt arbeid har begynt å høste stadig større frukter. "Den kongelige kidnappingen" ble nominert til Sølvkniven, og "Den lange hevnen" har sneket seg inn på topp 10 listen til Norli. Skål for det!

Du skrev din første bok i 2011. Hvordan tror du Ulrik Høisæther anno 2011 ville reagert på boka du har skrevet nå?

– Haha! Jeg tror den 29 år gamle Ulrik ville blitt like imponert som 43 år gamle Ulrik er litt flau over den yngre utgaven. Jeg har ikke turt å lese «Pokerfjes» (min første bok) på sikkert 10 år, i frykt for å finne anglismer, klisjéer, slapp dialog og alskens småfeil som man i senere forfatterskap blir flinkere til å luke ut selv. Tenk om dette hadde vært debutboken, du! Da kunne det blitt skikkelig sus i serken.

Skriver du med et publikum i tankene, eller skriver du først og fremst for deg selv?

– Det er jo en kombinasjon, i og med at jeg på mange måter er publikummet. "Den lange hevnen" er en bok jeg med stor glede hadde plukket med meg på sommerferie for å nyte på stranden, hvis jeg kan få være så kommersiell. Jeg spør meg alltid: «Hadde jeg kjøpt denne på Gardermoen?» Jeg kunne aldri skrevet noe som

jeg ikke selv ville følt var av slik kvalitet at det kunne hevde seg med bestselgerne. Det har hele tiden vært målet med forfatterskapet mitt. Jeg skriver jo med et oppriktig ønske om å bli lest av flest mulig – det engasjerer og motiverer meg. Og jeg tror at det store gjennombruddet kommer. Jeg kjenner det på gikta. Gir aldri opp håpet.

Har du fått noen reaksjoner fra lesere som har tolket boka annerledes enn du forventet?

– Ja. Det skjer nesten hver gang. Og det er det fantastiske med litteratur: to lesere vil aldri tolke de samme scenene helt likt, eller skape de samme bildene i hodet.

En forlagsansatt som nettopp hadde lest ferdig "Den lange hevnen" kom bort til meg på krimfestivalen. Hun tok meg hardt i armen og var lettere indignert: «Nå må du være snillere med Frans.» Sånt er fint. At noen bryr seg så mye at de reagerer emosjonelt. Likevel måtte jeg dessverre meddele at slik blir det nok ikke, i neste bok kommer det derimot til å gå enda verre med vår stakars helt.

Har du noen gang kuttet en karakter, eller drept en, som du egentlig likte veldig godt?

– Åja. Klisjéen «Kill your darlings» tilskrives ofte forfatteren William Faulkner, men det går faktisk enda lenger tilbake. Vi må helt tilbake til 1914, og Sir Arthur Quiller-Couch, som i et foredrag

ULRIK HØISÆTHER DEN LANGE HEVNEN

EN FRANS
NANSEN-
KRIM

sa: "Murder your darlings." Noen ganger lager man karakterer man blir ekstra stolt av. Det er din "darling". Men hvis denne "darlingen" ikke passer inn i helheten, ødelegger tempoet, forvirrer leseren, eller rett og slett ikke fører historien fremover, bør den kuttes – uansett hvor mye du elsker den.

Kunstig intelligens og Kina er også en del av plotet i "Den lange hevn", og i de første versjonene av manus fikk vi møte en kineser som kom til Norge med skjulte motiver. Det var en karakter jeg brukte nesten et helt år på å utvikle og finne masse fantastisk stoff om. Men så ble redaktøren og jeg enige om (les: redaktør befalte, haha) at han måtte fjernes. All den

researchen! Jeg hadde lest en hel bok om kinesisk spionasje. Skrevet lange og spennende kapitler jeg elsket. Rett i bøtta med det, sorry borrry. Som jeg nevnte tidligere – det er også sånn man utvikler seg som forfatter, man skjærer tettere og tettere inntil beinet, blir bedre på å rendyrke det som rett og slett er bra, og fjerner det som til syvende og sist ikke trengs. Selv om det også kan være skambra.

Hvilken side ved deg selv er det vanskeligst – men mest nødvendig – å bruke i skrivingen?

– Oi. Her må jeg tenke meg om. Jeg var jo inne på dette med spisingen til Frans, noe jeg helt

klart har kjent på selv. Jeg er ikke en sylslank nittenåring lenger, det er nå bare en gang slik naturens nådeløse gang er, særlig etter som man blir eldre. Men på innsiden er jeg jo fremdeles det, og det vil jeg sikkert alltid være. Derfor er det noen ganger vondt når det som møter deg i speilet ikke står til forventningene. Akkurat dét, samt Frans' dype, harde og vonde fobi for ild og flammer er basert på min egen djeveldans med angst gjennom livet. Det er vanskelig å dykke ned i det mørket, men det er der sannheten ligger. Der Frans må møte sine demoner, selv om det er helt forferdelig til tider.

Er det en setning du har skrevet, som du aldri kommer til å glemme at du skrev?

– Jeg har så lyst til å bruke siste setning fra "Den lange hevnen", men det kan jeg ikke! Da vil selv den middelmådig observante leser nemlig skjønne hva som kommer, etter tre bøker, hva jeg har planlagt helt siden 2018. Men den kan jeg bare ikke røpe, selv om den synger i hodet mitt akkurat nå. Jeg har fått komplimenter for de rareste setninger i bøkene mine, ting jeg knapt har enset selv når jeg har skrevet dem, men som en leser har bitt seg merke i. Blant annet sjefen for skjønnlitteratur i Gyldendal, Kari Marstein, fortalte meg at hun måtte fysisk legge fra seg manuset til "Den kongelige kidnappingen" da jeg beskrev hvordan to brukne benstumper gnisset etter at Frans hamlet opp med noen slemminger.

En annen leser fortalte meg en gang at jeg hadde beskrevet med en presis setning hvordan lyd, helt bestemt flydur, bærer forskjellig gjennom luften fra vår, sommer og til høst. Setningen beskrev dette på en slik måte (grunnet bl.a. barometrisk trykk, luftfuktighet og temperatur) at han omsider klarte sette ord på det selv – noe han hadde grublet på siden han var barn. Sånt blir man jo kry av som forfatter.

Ok, da. Her kommer den. Siste setning i "Den lange hevnen": «Hva er det De sier herr overkonstabel, er Frans Nansen den egentlige morderen med løsbart!?» Haha! Neppe.

Hvordan ønsker du at folk skal huske deg som forfatter når alt er sagt og skrevet?

– Kan jeg få lov til å drømme stort? Ja? (Høisæther tar en slurk av whiskyglasset). Takk, da kliner vi til. Det er så kjedelig når forfattere svarer «At jeg var snill med kattene mine.» Å, kom igjen. Hva med denne deilige, lille, imaginære epitafen: «Høisæther skrev i begynnelsen av sin karriere krimromaner og barnebøker. Han solgte omsider millioner av bøker på verdensbasis om den snarrådige, slagkraftige, og overvektige politioverbetjenten Frans Nansen. Men først i en alder av syttifem kom det store fembindsverket "Det er klart gutten skal ha vase", som på utgivelsestidspunktet ble hyllet som et av de store litterære fenomen i samtidslitteraturen. Nå kjent som «den store, norske romanen». Han døde lykkelig i en alder av 105, fremdeles frisk og rask, omgitt av barn, barnebarn og oldebarn som elsket ham dypt og inderlig. Han hadde ingen katter.»

Hva er den vanligste misforståelsen folk har om hvordan det er å være forfatter?

– Jeg tror ikke den «vanlige mann i gata» har begrep om hvor ensomt det er. Man er fullstendig prisgitt sine egne tanker og fantasier, sitt eget håndverk og egne evner. Man kan ikke føre overtid, og på julebordet blir det sjelden dans og hæla i taket. Man har ingen daglig omgang med kollegaer, ingen som forstår hvor grusomt vondt det er når man står fast, eller de dagene hvor tasta-

turet svarer galt. Jeg har ikke tall på hvor mange jeg har møtt en som sier «Du skriver bøker ja, hehe. Det kunne sikkert jeg også gjort, har bare ikke giddet» eller lignende. Det er en grunn til at bare ett av trehundre manus de store forlagene mottar faktisk blir til en publisert bok på et anerkjent forlag. Det er et blodslit. Det er så mange timer med innsats. Det er en enorm flisespikking, omskriving, retting, endring, slette-alt-og-begynne-helt-på-nytt og endeløse grublinger i dusjen, bak rattet, eller på puten når man egentlig burde sove. Noen ytterst få er heldige nok til å kunne leve av det, i Norge kun en håndfull som lever godt av det. Men les «Sult» av Hamsun noen ganger, og «Martin Eden» av Jack London enda et par før du mener noe som helst.

Hva skriver du på akkurat nå?

– Ja, nå har jeg jo nevnt at slutten på "Den lange hevnen" er eksplosiv. Den endrer alt vi har trodd frem til nå. Så ikke mange dagene etter at jeg hadde levert aller, aller siste versjon av "Den lange hevnen" til trykk, kunne jeg, eller mer presist, måtte jeg starte rett på handlingen i neste Nansen-krim. Arbeidstittelen er foreløpig hemmelig, men hvis det blir som planlagt går det ordentlig til helvete med Frans. Faktisk så dårlig går det at han havner i fengsel. Og det passer ham svært, svært dårlig, for å si det forsiktig. Jeg får nesten dårlig samvittighet når jeg tenker på det.

Har du et skriveprosjekt i hodet som du ikke tør å gå i gang med – ennå?

– Å, jeg har flere. Skuffen full, som man sier. Akk, den som bare hadde tid til å skrive hele tiden, slik som de rike luksusforfatterne! Lenge lekte jeg med en idé om å skrive om en mann som etter terroren 22. juli 2011 får det for seg at han må drepe den ansvarlige terroristen som sitter i fengsel. At han skal ta hevn på vegne av alle ofrene og Norge. Men er han da noe bedre enn terroristen selv? Det ble med idéen – det ble for vanskelig å gå inn i rett og slett.

Et annet prosjekt er en barnebokserie jeg har surret med, om en osteelskende liten gutt som er allergisk mot ost. Jeg har veldig lyst til å skrive flere bøker med Jan-Erik Fjell. Vi har det så gøy sammen når vi samarbeider. Kanskje blir den noe av en dag.

Og jeg har i over ti år villet skrive en sakprosabok om Norges største magiker Finn-Jon. Hadde til og med et møte med ham, men tiden strakk bare ikke til. "Evig eies kun det tapte", sa Ibsen – og jeg kommer helt sikkert til å ha en fullstappet bokhylle i himmelen, med alle bøkene jeg aldri rakk å skrive før det var for sent.

Har du noen gang vurdert å skrive for film eller TV?

– Absolutt. Jeg har filmmanus i skuffen min også. To eller tre ferdigskrevne manus. Jeg var lenge i dialog med et produksjonsselskap, men filmbransjen i Norge er dessverre ekstremt vanskelig å

navigere for vanlig dødelige. Jeg husker jeg fikk en svarmail fra en såkalt konsulent som virket helt i villrede. Mailen leste «Dette er jo fantastisk bra?» Javel? Men så lag film da, din døgenikt? Hørte aldri noe mer. Det er, i alle fall for meg, et enda trangere nåløye å få et filmmanus til å ende på lerretet enn å komme frem til publisert bok. Det ene manuset skrev jeg til og med på engelsk. Hollywood-svermerier der altså. "The swimmer" heter det, om en uskyldig dømt, innsatt i et fengsel på en øy som for å rømme må svømme over en gigantisk distanse for å komme til frihet. Det

eneste problemet hans er at han har akutt vannskrekk og ikke kan svømme.

Heldigvis er ingen tog gått hva filmbransjen angår. Plutselig skjer det. Kanskje blir det film av Frans Nansen? Det hadde vært morsomt, men hvis ikke, så gjør ikke det noe heller. For som filmlegenden Baz Luhrmann sa så fint: "The race is long, and in the end – it's only with yourself".

BOKtipset:

Eva Fretheim: "PAPIRDUKKENE"

Boka er utgitt i 2025 hos
Tiden

Fra første side dras vi inn i en dramatisk hendelse: To unge jenter haiker mot København. Når en av dem avslår et seksuelt tilbud fra sjåføren, blir de kastet av langs motorveien, blakke og alene. I desperasjon stjeler de lommeboka hans, men oppdages – og kort tid etter ligger mannen død.

Politietterforsker Vigdis Malmstrøm er en sympatisk og dyktig etterforsker. Hun er en karakter man raskt får tillit til.

En nervepirrende reise tilbake til 80-tallet

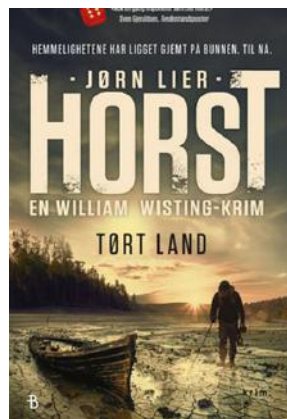
Forfatteren skriver med sikker penn og et øye for detaljer, både i miljøskildringer og karakterbygging. Det er nok grunnen til at hun ble tildelt Rivertonprisen for sin forrige bok, "Fuglekongen".

Hun vet hvordan man bygger spenning – ikke bare gjennom selve plottet, men gjennom psykologiske undertoner, usagte hemmeligheter og kreative villspor som stadig veksler på hvem vi tror morderen er.

Strukturen er godt komponert. Det er tydelig at forfatteren har god innsikt i politiets arbeid – ikke så rart, ettersom hun på Krimfestivalen kunne fortelle at hun er gift med en politimann.

Velskrevet roman om skam, svik, anger – og om fortidens kraft til å forme oss. Forfatteren kombinerer krimsjangeren med psykologisk dybde på en god måte.

Jørn Lier Horst: "TØRT LAND"

Boka er utgitt i 2024
hos Bonnier

Det er en veldig varm sommer. I Farrisvannet har vannstanden sunket, og hemmeligheter dukker opp til overflaten.

En død mann blir funnet, og samtidig dukker det opp spor etter en svensk jente som har vært savnet i flere år. William Wisting får ansvaret for begge sakene og må handle raskt mens terrenget fortsatt er tilgjengelig.

Etterforskningen leder ham inn i en kompleks og omfattende sak – og det er flere som med stor interesse følger hvert steg han tar.

Den attende boka om William Wisting

Etterforsker Wisting framstår som en god etterforsker, en likanes mann og en god far for Line og Thomas.

For denne ble forfatteren Rivertonnominert for 2024, men vant dessverre ikke. Jeg forstår godt nomineringen, for han skriver veldig bra. Språket er krydret med fine beskrivelser, og historien er som vanlig god. Forfatteren har tidligere jobbet som politimann, så jeg har ingen problemer med å tro på historien.

Som vanlig befinner vi oss i Larvik, hvor Wisting bor. Jeg nikker gjenkjennende til flere kjente steder.

Flere av forfatterens bøker har blitt filmatisert, og i påska rullet den siste innspilte "Sak 1569" på skjermene.

Alt i alt en solid Wisting-krim som leverer.

Bokanmeldelsene er skrevet av Anne Lise Johannessen. Les flere tips her: www.hverdagsnett.no

BOKtipset:

Anne Louise Morseth:

"En lykkelig slutt"

Boka er utgitt i 2025
hos Aschehoug

Karo er en ungdomsbokforfatter med dalende salg. Forlaget vurderer å makulere restopplaget, og Karo kjenner presset. Men etter et litteraturarrangement endres alt, og livet snus på hodet.

På en fest får hun en overraskende beskjed av eksen Marcus. Den kjente og etablerte bestselgerforfatteren Love Sandström er også til stede.

Litt for mange drinker senere griper Karo karao-kemikrofonen. Love følger med. Da sangen er over, lirer hun av seg en melding til Love. Alt blir filmet, og hun tagges på Instagram. Dagen etter har hun flere tusen nye følgere. Kort tid etter blir hun invitert til forlaget, som har et forslag til henne.

Morsomt, romantisk og friskt

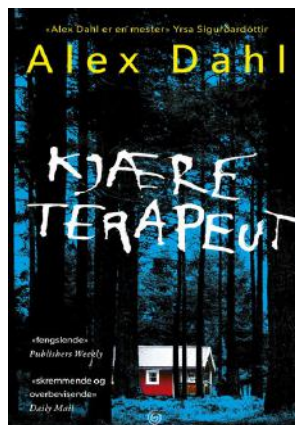
Det er veldig artig å være med på innsiden av forlagsbransjen, selv om dette er et oppdiktet univers. Forfatteren kommer selv fra en jobb i forlag, og kjenner bransjen godt. Det er moro når det flettes inn kjente forlagsnavn og forfattere, det gir en ekstra følelse av troverdighet og gjenkjennelse.

I historien er det en stor dose kjærlighet, sex, humor og drama, slik det skal være i feelgood-sjangeren. Vi trenger gode kjærlighetshistorier som en motvekt til alle krimbøkene, og ikke minst for å drømme seg vekk fra den harde virkeligheten. Historien er unik og original.

Anbefales varmt til alle som elsker feelgood med glimt i øyet – og som drømmer om et liv mellom bokhyller og kjærlighetskaos.

Alex Dahl:

"Kjære terapeut"

Boka er utgitt i 2025 hos
Kagge

Alene på en hytte, i en tett skog i Telemark, begynner en terapeut å lese klientens romanmanuskript. Snart oppdager hun at hovedpersonen virker skremmende kjent ...

Kristina er en anerkjent psykoterapeut. Med kjølig profesjonalitet hjelper hun klienter med å navigere i livene sine. Når den plagede Leah dukker opp på kontoret hennes, forslått og hysterisk, og ber Kristina om å bli med til hytta hennes slik at hun kan fortelle hele sannheten, nekter Kristina først å involvere seg på denne måten. Men når Leah forsvinner sporløst, drar Kristina motvillig ut i skogen for å finne henne. Alene og isolert, omgitt av snø og trær, innser hun at hun har gjort en stor feil.

Engasjerende og lettlest psykologisk thriller

Psykologiske thrillere er min "yndlingssjanger", og jeg har derfor en viss forventning. Det er ikke nødvendigvis det at jeg blir lurt som er det essensielle, det er noe med det litt snikende, uhyggelige bakteppet. Det usagte, som ligger mellom linjene. Selv om jeg hadde en viss mistanke, klarte likevel forfatteren å gi meg både spenning, underholdning og et snev av denne uhyggen.

Selv om den overraskende twisten jeg håpet på uteble, var historien likevel fengende. Jeg koste meg med den, og hadde en fin lesestund.

Alt i alt: En velkomponert historie med psykologiske elementer.

Bokanmeldelsene er skrevet av Anne Lise Johannessen. Les flere tips her: www.hverdagsnett.no

Tommy Ueland

Tommy Ueland skriver krim med varme, vidd – og rullestol. I «Offervilje» lar han Edgar og gjengen på eldresenteret etterforske svindel mot veldedighet, i en historie som både engasjerer og overrasker.

TEKST: Anne Lise Johannessen | FOTO: Privat

Fortell kort om deg selv.

– Jeg er en 49 år gammel mann som lever et ganske A4. Jeg bor på Sem, sammen med min kone, min snart 16 år gamle datter og en noe nevrotisk Bichon Havanais som heter Alvin. Jeg jobber som byråkrat og er glad i å løpe (det er bare så synd at jeg er enda mer glad i sjokolade). Også liker vi å pusle i hage og vi sluker alt som er av britisk krim.

Du jobber til daglig i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Hvordan påvirker jobben måten du tenker på som forfatter?

– I svært liten grad. Men, som mange med meg, har jeg kvasset pennen på noen bøker som samler partikler på loftet, og jeg har en roman som jeg har lyst til å blåse støvet av, som handler om mitt spesialfelt: brann.

Har kunnskapen din om beredskap, sikkerhet og krisesituasjoner funnet veien inn i krimplottene dine?

Det er en brann i Sofienbergmysteriet.

Hva handler den nyeste boka di om?

– "Offervilje" er min andre bok om Edgar og den smått brokete (dog sjarmerende) gjengen på Sofienberg eldresenter.

I "Offervilje" mangler politiet ressurser til å etterforske svindel mot veldedighetsorganisasjoner, og når en tidligere kollega ber Edgar om hjelp tar han selvsagt saken, alt for å bryte ut av eldresenterets kjedsommelige rutiner. Men det som først kan virke som en enkel jakt på en "bøssebande", viser seg å romme langt mer enn bare seddelfisking.

Hvor kom ideen til historien fra?

– Jeg skrev første utkast i 2019, og jeg klarer ikke helt å huske spesifikt hvor ideen kom fra, men hvis jeg skal gjøre som mine (fiktive) amatørdektiver på eldresenteret så vil jeg fremlegge en hypotese om at den kom fra min svigermors engasjement i det frivillige.

Du har et spesielt persongalleri. Fortell.

– Gjerne! Det er jo denne brokete gjengen som er ryggraden i bøkene mine. Den består

» av Edgar, den pensjonerte og erfarne drapsetterforskeren som har havnet på et sykehjem i Oslo, sikker på at han sjekket inn på dødens venterom. Så møtte han Alma, Norges første FBI-utdannede profilskaper og tidligere kollega; Berit, eldresenterets hypokonder og konspirasjonsteoretiker; Per, den alltid like gretne allmennlegen som på finurlig måte har lurt seg inn på eldresenteret.

Men det er ikke bare en bok med geriatrike pasienter i førersetet. Boken er delt opp i tre synsvinkler, med Edgar som den ene av disse. Elliot, hans barnebarn med cerebral parese som sitter i rullestol har den andre synsvinkelen, og Rikke, den 26 år gamle EMO-hackeren har den siste.

Hva var det vanskeligste med å skrive denne boka – og hva kom lett?

– Jeg ønsket å skrive en annerledes krim der mysteriet bryter litt med tradisjoner, og som handlet om noe jeg er veldig opptatt av: veldedighet. Men det aller viktigste i en krimbok er jo å underholde og engasjere, så jeg måtte finne en måte å få til dette, samtidig som den ble spennende. Det tror jeg at jeg har klart.

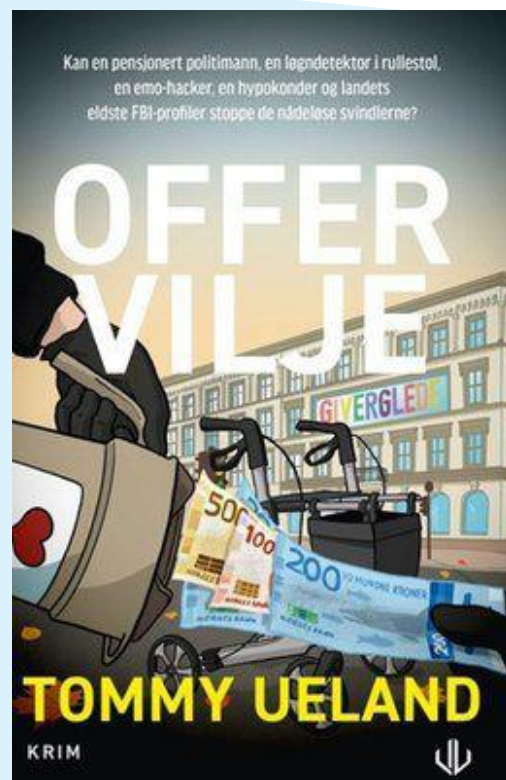
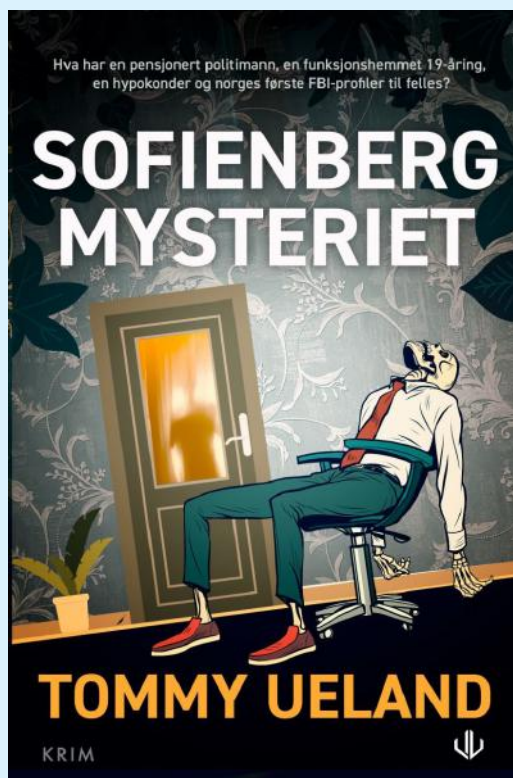
Jeg har gjennom den 9-års lange prosessen med Sofienberg-mysteriet spikret "stemmen" til Edgar og Elliot. Men å skrive fra en 26 år gammel jentes perspektiv, en EMO sådan, var nytt – og morsomt. Og om jeg må si det selv så synes jeg at jeg nilet det.

Er det noe i boka som er inspirert av virkelige hendelser eller personer?

– Dessverre så blir veldedige organisasjoner utsatt for svindel-forsøk og svindel ofte, og det er så trist, da dette består av personer som ofrer tid og ressurser for å hjelpe andre.

Hva var det som fikk deg til å begynne å skrive? Og hvorfor krim?

– En meget aktiv fantasi. Jeg har siden jeg var liten hatt et rikt indre liv, der jeg har dagdrømt i timevis og kommet opp med historier, da gjerne med meg selv som hovedpersonen. Så kommer det jo til et punkt i livet der det ikke er helt sømmelig å rulle rundt og skyte imaginære fiender med pinner

lenger. Pennen ble mitt utløp for denne trang. Og krim fordi det er min favorittsjanger å lese og se.

Hvordan balanserer du jobben som forfatter med andre deler av livet?

– Dårlig. Dette er vanskelig. Spesielt siden jeg ikke bor alene i en koie med skogens konge som eneste selskap. Å skrive bok er en lang og nitidig prosess som er delt inn i ulike faser, og i noen av fasene er mye borte, selv om jeg kroppslig er tilstede. Det er også derfor jeg, i tillegg til å dedisere "Offervilje" til veldedighet og gir alt jeg tjener på den til fem veldedigheter, har dedisert boken til de som viser offervilje ovenfor meg hver eneste dag; min nydelige kone og vakre datter.

Hvordan opplever du responsen fra lesere?

– Den opplever jeg overveldende. Det beste jeg vet er når noen sier

at de ikke klarte å legge den fra seg, eller at de har småhumret seg gjennom boken. Da gir jeg meg selv en mental "high five".

Hva er det rareste spørsmålet du har fått fra en leser?

– Oi. Det er ikke så mange rare spørsmål jeg har fått, men det er flere som har spurt om jeg er en pensjonert politimann. Ser jeg så gammel ut!?

Hva gjør du når du står fast i skrivingen?

– Jeg har aldri stått fast i skrivingen. Hvis det er noe jeg er usikker på så hopper jeg over og fortsetter å fortelle historien til jeg er ferdig. Så går jeg tilbake og tette de hullene som er der.

Har du noen skriveskikker eller "ritualer" før du setter deg ned for å skrive?

– Nei. Jeg er stor tilhenger av "butt

in chair" taktikken. Det er veldig sjelden jeg får den sagnom-suste ånden over meg. Hvis jeg skulle latt late-Tommy bestemme, ville jeg havnet på sofaen med Netflix og Kvikk-Lunsj 9 av 10 dager. Jeg tvinger meg ned i stolen hver dag, uansett dag, og skriver til jeg er ferdig med planen. Heldigvis kommer jeg i 90% av gangene inn i flytsonen og koser meg. Jeg kan skrive på kontoret, på bussen, på kafé eller i kø hos tannlegen.

Har du noen litterære forbilder?

– Det bytter stadig vekk. Når det kommer til den klassiske litteraturen så er det for tiden Marquez, Austen og Orwell, og når det kommer til det sjangerlitterære så er det alltid Agatha Christie, og for tiden EdMcBain.

– Å skrive bok er en lang og nitidig prosess som er delt inn i ulike faser.

Hva slags bøker leser du selv?

– Nå leser jeg Jørgen Jæger, EdMcBain, Faulkner, Chaussey, og Cornwell. Jeg er en stor tilhenger av all mulig litteratur og liker å lese bredt.

Jobber du med ny bok? Kan du røpe litt?

– Det gjør jeg! Jeg er godt i gang med bok tre i Edgar-serien, og denne har gledet meg til å skrive i flere år nå. Dette er konklusjonen av en sak som blir nevnt i både "Sofienbergmysteriet" og "Offervilje", og her gjør jeg også noe som er helt annerledes. Her er en liten teaser:

Når den pensjonerte etterforskeren Edgar (80) bestemmer seg for å løse drapssaken som har hjemsøkt ham i tjue år, fører sporene ham inn i overklassens mørkeste bakgater. Han samler sin smått brokete, dog sjarmerende, gjeng amatørdetektiver: barnebarnet Elliot – en løgn-detektor på hjul, Berit – en hypokondrisk konspirasjonsteoretiker, og Alma – Norges første FBI-utdannede profiler. Sammen trosser de diplomatiets irrganger og livsfarlige hemmeligheter i jakten på rettferdighet for den unge jenta som i to tiår har ventet på svar fra graven.

Hva drømmer du om å skrive en dag?

– "The Great American Novel" på norsk. Nei, jeg vet ikke. Jeg synes egentlig jeg lever drømmen litt nå, jeg. Men jeg har veldig lyst til å ta den boken jeg har på

loftet og skrive en skikkelig spennende roman som blander min profesjonelle karriere med forfatterskapet.

ANNONSE:

Drømmer du om å gi ut bok?

Vi hjelper deg med å planlegge,
skrive og utgi historiene dine!

Coaching og veiledning

ONLINE-KURS

Hjelp med å gi ut bok

Alt du trenger for å skrive!

www.skrivekurs.no

STILLE SOM SNØ

Gyldendal 2024 | Terning: 5

I tredje bok om Jakob Weber og Noora Sande starter historien med funnet av to døde kroppar. En ukjent mann flyter i land i Bodø havn, omtrent samtidig med at en ung gutt blir funnet ihjelfrosset på den ikoniske fotballbanen i Henningsvær. To vidt forskjellige saker med dødelig utgang, men med en snedig sammenheng du skal være god for å avsløre før etterforskerne.

Jeg velger å starte denne anmeldelsen med en kort avhandling om det å skrive god krim.

Det finnes nok av seriøse skjønnlitterære forfattere der ute som helt oppriktig tror at det å skrive krim er «enkelt», og at det derfor er annenrangs litteratur.

Jeg garanterer at 9/10 av dem ville gått på snørra i første langsving om de forsøkte seg.

Å skrive gode kriminalromaner er en steike vanskelig øvelse. Her er det ikke nok å skrive noe vidløftig om livets mange irrganger på en fin måte som skaper ettertanke og nye perspektiver for leseren. Du må ha så mye, mye mer.

Du må ha motor. Du må ha driv. Du må ha spenning. Du må ha et sammensatt mysterium. Du må ha innsikt nok til å skrive en troverdig etterforskning. Du må ha spor og villspor som må nøstes alle som en, og du må ha en løsning som både er troverdig og

overraskende på en og samme tid. I tillegg må du ha troverdige, kontrastfulle, sammensatte og interessante karakterer. Du må ha gode miljøskildringer. Du må ha godt språk, og gjerne være litterær i tillegg.

Hvorfor sier jeg alt dette i forkant av denne anmeldelsen? Jo, fordi dere skal forstå hvor mange knagger en krimforfatter må henge teksten sin på for ikke å bli slaktet av oss anmeldere og lesere.

Det er nær sagt umulig å skrive en plettfri krimroman.

«Stille som snø» er heller ikke det. Her er det feilskjær og skjønnhetsfeil. Det er feilvalg, metodefeil og sikkert en og annen faktafeil også, uten at jeg klarte å oppdage dem.

Det som er verdt å merke seg med «Stille som snø» er at det til tross for små feilskjær, er en knakende god kriminalroman. Utrolig godt skrudd sammen, et krevende

plott som du må være en utstudert krimkunstner for å få til å skrive, og en nerve som dirrer gjennom hele romanen. Som alltid like vakert skildret fra Bodø og Lofoten med kulisser som tar pulsen fra leserne. Dette er virkelig godt gjort!

Denne krimromanen er et studie i hvordan en krimforfatter utvikler seg og blir bedre for hver bok han/hun skriver. Ørjan N. Karlsson skrev en nydelig første bok i serien når det kom til naturskildringer, stemning og indre drama, men den manglet noe på karakterdybde og opprulling. Det ble så komplekst at det var litt vanskelig å finne tråden. I neste bok fant forfatteren mørket, uhyggen, det makabre og den underliggende nerven av spenning, men den manglet troverdighet i motivene bak ugjerningene og hvordan antagonisten opptrådte.

Denne gangen er alt det som

— Det som er verdt å merke seg med «Stille som snø» er at det til tross for små feilskjær, er en knakende god kriminalroman, 66

manglet i de to første bøkene på plass. Det er bedre skrudd sammen. Jeg tror på fortellingen, og jeg ser at forfatteren har ivaretatt de beste elementene fra de to første bøkene også. Med andre ord, enda et skritt i riktig retning.

Så er det dette med kompleksiteten i veldig mange karakterer og synsvinkler (noe jeg også synder på, bare så det er sagt). Det gir muligheter til å se historien fra mange perspektiver. Noe som gir leseren større innsikt og et bredere bilde. Men, det du gjerne mister er leserens tilknytning og engasjement når det kommer til disse karakterene. Vi kommer aldri skikkelig under huden på dem.

Det blir dessuten krevende å holde oversikten over hvem alle er og hvilken rolle de har. Leserens føler han/hun hopper rundt i historien uten å klare å fange trådene som legges ut.

Ut over det, er det bare å si at Ørjan N. Karlsson har skrevet en gnistrende god kriminalroman, og han behersker kunsten bedre og bedre for hver bok.

GODT LEVERT

Forfatter Geir Tangens bøker:

"Maestro" (2016), "Hjerteknuser" (2017), "Død manns tango" (2018), "Vargtimen" (2021), "La alt håp fare" (2022) og "Hundedager" (2023).

Redaktør for krimlitteratur.com

"Rovfuglene"

av Vibecke Groth

Politisk drap ved Sognsvann – ny krim fra tidligere lagdømmer og advokat Vibecke Groth.

Hvem drepte Birgit Hall, hvorfor?

Tidlig en lørdag morgen blir en kvinne funnet skutt ved Sognsvann. Joggeren som oppdager liket, varsler politiet. Den drepte er Birgit Hall, ansatt i

Utenriksdepartementet og en betrodd rådgiver for utenriksministeren. Hun jobbet tett på støtten til Ukraina og den politisk betente kampen mot korrupsjon, var i tillegg ministerens hemmelige elskerinne. Når politiet kort tid etter sikter utenriksministerens kone for drapet, mener mange saken er løst.

Men forsvareren i saken, advokat Vera Cappelen, er ikke overbevist.

I "Rovfuglene", den sjette boken om den kompromissløse og skarpsindige forsvarsadvokaten Vera Cappelen, åpner det seg et nett av politiske intriger, svik og maktspill som strekker seg langt utenfor landets grenser.

BOKPRATEN

Sammen med kompanjongen Lars og tidligere Kripo-etterforsker Cornelia, starter Vera en egen etterforskning – og det skal vise seg at det ikke bare er Birgit Hall som måtte betale en høy pris.

Vibecke Groth har bakgrunn som både advokat og dommer, og skriver med en kombinasjon av juridisk presisjon og litterært ut driv. Hun kjenner rettssystemet innenfra og skildrer det med overbevisende realisme.

"Rovfuglene" er en nervepirrende kriminalroman om sannhetens pris, lojalitet, og hva som skjer når makt, penger og lidenskap får fritt spill.

En bok for lesere som liker sterke kvinnelige hovedpersoner, aktuelle samfunnstemaer og krim som både underholder og utfordrer.

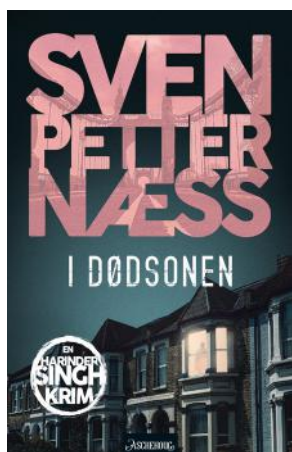

HILDES BOKHULLE

Sven Petter Næss: "I DØDSONEN"

Boka er utgitt i 2025 hos
Aschehoug

Johan og Lucy har vært gift i 4 år. Han jobber i IT-bransjen og hun er eiendomsmegler. Han føler fortsatt både ømhet og stolthet for henne. På trappa ligger et anonymt brev. Da han åpner det, får han sjokk. Der står det at hans kone er ei hore. Han kaster det, det må være en ondskapsfull spøk.

Senere kommer et nytt brev. Brevene avslører at hans ekteskap er bygd på en løgn. En latterlig tanke. Kanskje han skulle involvere sikkerhets-sjefen i Gold Tech der han er direktør, for kanskje det har med jobben hans å gjøre.

Da en kvinne blir funnet hengt på en bro, blir Johan arrestert, og ikke trodd. De har flere bevis og mener de har rett mann. Haringer Singh kommer til London for å bistå. Dette fører Harinder Singh i et nett av svik, løgner og utroskap.

Dette var en spennende bok fra start til slutt. Et komplott som kan ta pusten fra deg, med overraskende vendinger jeg ikke hadde forventet.

Karakterene er flotte, flere kjennes fra før. Aman-deep, Haringers niese bor i London og bistår.

Miljø og steder blir vi passe kjent med. Noen nydelige beskrivelser langs Themsen.

En bok jeg vil anbefale, spenningen stiger i passe topper, litt hvile så opp igjen. Ingen groteske scener, så er for alle. Denne er verdt å lese.

Geir Tangen: "SNØENGLER"

Boka er utgitt i 2025 hos
Gyldendal

Det er januar og en kuldebølge har lagt seg over Hagesund. Det starter friskt der Gabriell Fjell ser utover jordene på Haraldsstøtta, og vender blikket ned på den nakne, isdekte isprinsessen. Hun er i 20- årene og er datter av Fritz Evensen, en av de rikeste skipsrederne i Norge. Sara Bull Evensen er vakker der hun ligger som en snøengel, og har frosset ihjel.

Det dukker fort opp spor som tyder på at dette kan være menn som har et voldsomt kvinnehat, et incelmiljø på det mørke nettet, der en plastengel er et viktig symbol.

Kripos-etterforsker Aida Ibrahim hjelper til, og de ser snart tat russelen peker mot en vendetta. Hvor mange kvinner kommer til å måtte bøte med livet før de peiler inn morderen. Dette kan koste Gabriel dyrt tilslutt.

Må si det var mye action i denne boken, men det var et flott plott. God flyt og et godt språk med innslag fra norønn mytologi. Men mange karakterer og sidespor. Jeg endte med å måtte notere for å ha oversikt. Forfatter holdt kortene tett til brystet til siste slutt, og jeg ble overrasket over morderen.

Innimellom er det rolige partier, så man får trukket pusten. Anbefaler boka til alle som liker action. Jeg ser frem til neste bok. Forfatter skriver veldig godt.

For flere tips, besøk Hilde Sæthers bokblogg her: <https://hildes-bokblogg.blogg.no/>

BARNEBØKER FRA EILEEN

Eileen Ødegaard jobber ved barneavdelingen på Larvik bibliotek der hun formidler bøker for barn og ungdom. Det passer henne utmerket, siden litteratur beregnet på unge mennesker er rask, direkte og modig og ofte uten lange forklaringer.

– Jeg liker så godt bøker som har både fiksjon og fakta i seg. At bøkene er spennende, og gjerne morsomme, med flotte illustrasjoner samtidig som de også kan relateres til faktiske samfunnsproblemer eller historiske hendelser. Derfor valgte jeg akkurat disse to bøkene nå.

"Havfolket – Den blå krystallen"

av Nina Borge

– Gyldendal, 2025

Jeg er veldig glad i bøkene til Nina Borge og var spent på den nye boka som beveger seg inn i Fantasy-verdenen. Jeg ble fanget umiddelbart og leste boka i ett jafs. Jeg måtte jobbe hardt for ikke å "jukse" og se på slutten hvordan det gikk.

Liva er ikke som andre, hun kan føle andres sinnstemninger og det blir så altfor mye. En dag har den eneste i livet hennes som forstår henne forsvunnet, Farmor er borte. Liva følger sporene mot et lite tjern. Der ser hun et underlig blått lys som trekker henne mot seg og så havner hun i Havfolkets verden.

Her er det makt og ekstrem utnyttelse av andre,

det er hemmeligheter og konflikter, og det er magi! For hvordan skulle Liva ellers klart å svømme og leve under vann?

Et fantastisk persongalleri og et vell av farger og følelser gjør at jeg lett ser filmen mens jeg leser.

"Bokstavtyven Troll"

av Bjørn Rørvik og Gry Morsund

– Cappelen Damm, 2025

Vi kjenner igjen både tegninger og sprø påfunn fra bøkene om Bukkene Bruse, men det er Troll som har hovedrollen. Og trollet har bestemt seg for å tøyse med bokstavene.

Hva om en tar bort en bokstav, så trær blir til tær? Eller legger til en bokstav slik at rød blir brød?

Denne enkle bildeboka er hyldende morsom og en fin måte å leke med bokstaver og ord på.

Her finner du flere boktips for barn og ungdom fra Larvik Bibliotek: <https://bibliotek.larvik.kommune.no/barn/>

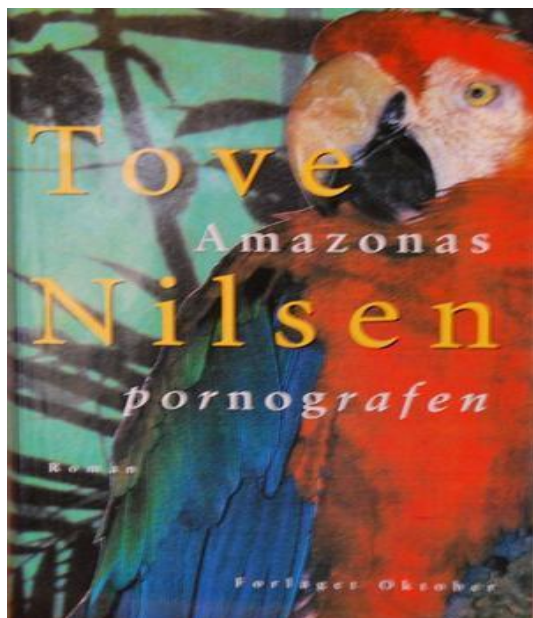
JON EWOS RUSLERIER

Tove Nilsen utga romanen «Amazonaspornografen» i 1991. Da var hun allerede en av Norges mest elskede og folkekjære forfattere etter romanene som hentet stoff fra oppveksten på Bøler (F. eks. «Skyskraperengler»).

TEKST: Jon Ewo

Hun hadde debutert i 1974, men det var på slutten av 80-tallet at hun begynte å skrive på en mer fabulerende og fantasirik måte. «Amazonaspornografen» var en naturlig fortsettelse av dette strålende, kreative prosjektet.

August studerer antropologi og er svært interessert i folkeslag langt vekk fra vårt nordiske. Han er gift med Else som er svært opptatt av en nesten ukjent, skallet malerinne ved navn Isabella Pradova. Ifølge Else hadde hun bare ett motiv for bildene sine – en kvinne og månen. Else lager til og med flere radioprogram om henne.

August blir kjent med tolvåringen Hassassam og hans lillesøster og det blir et vennskap mellom den voksne og barna som gjør ham til en slags reservepappa. Helt til moren til Hassassam får greie på at han til og med har vært hjemme hos dem. Og at de har sett på film sammen, osv.

Else har også en ara-papegøye som August steller med, selv om den er sjalu på ham.

Lenge tekte jeg på hva denne romanen handler om. Bladde til slutt til anmeldelser fra den gangen boka kom ut. Oppdaget at det kan virke som om kritikerne da ikke riktig visste hvordan de skulle skrive om denne romanen. Det kan jeg forstå, for det er vanskelig å gripe det med ord.

Et tema er kanskje lengsel? Både Else og August er intelligente og nysgjerrige mennesker. En skulle tro at en antropolog gjerne ville ha dratt og deltatt i et feltarbeide. Men der virker August helt likegyldig. Han har lite reiselyst. Men på side 120 problematiserer han interessen sin for antropologi: Det er ikke fordi han er opptatt av eksotiske skikker

JON EWO

Jon Ewo har skrevet bøker for alle aldre og i mange sjangere. Han har vunnet en rekke priser. Men i denne spalten med ruslerier skriver han om bøker han har lest.

Den som vil lese hans ukentlige, nye lørdagsrusleri kan gå inn på gruppa «Litterære ruslerier»

Han tar gjerne ruslerioppdrag i biblioteker og leseforeninger.

eller for å fordype seg i noe som befinner seg langt unna. Det er ikke en romantisering, eller en imperialists dårlige samvittighet. Det er mer for å unnsnippe, som han kaller det. Unnsnippe tanken på tiden som et løp mot en definitiv målstrek. Nærmest et ønske om å unnsnippe frykten for døden.

Det er også noe drømmende ved begge ektefellene. Særlig ved Elses oppfatning av malerinnen som kun maler kvinner under månen. Kanskje de mest er drømmere som vil bruke fantasien sin for å komme vekk fra hverdag og alle de bagateller det innebærer?

Selv uttalte Tove Nilsen i et intervju at: «Dette skal altså ikke være en problematiserende roman, sier hun, og retter seg opp.

– Derimot en fabulerende! Og kan det ikke bare være sånn? Slik som med Chaplin, der følelsene berøres. Når du skrur av problematiserer du ikke hva du har sett – du har bare hatt en opplevelse. Det beste er når du i en bok blir overrasket av bilder eller følelser og opplever noe du kan huske i

mange år. Hvis mine lesere bare husker én setning eller et lite bilde fra mine romaner, skal jeg være fornøyd».

Dette synes jeg hun lykkes veldig bra med i romanen. Den er opplevelse og uforglemmelig og unnsnipper enhver merkelapp, slik god litteratur bør være. Ikke minst mener jeg at tittelen på boka signaliserer dette. For hva er en amazonasporograf?

Ett sted i boka sier Else at August har amazonasfantasier. Og dette må vel henspille på hans interesse for antropologi? Sånn at dette faget blir det nærmeste han kommer å bli pirret av noe i livet? Jeg vet ærlig talt ikke, jeg bare graver i mulighetene. Kanskje leserne av dette rusleriet har en bedre forklaring? Boktittelen unnsnipper også enkle og klare merkelapper.

Vi kommer ikke unna uten å si noe om skrivestilen her. For noen ganger er det så fargesprakende og så fascinerende bilder at jeg tenker på søramerikansk magisk realisme, type Gabriel Garcia

Marquez. Noen ganger får jeg en hamsunsk ensomhetsfølelse – hvor innestengt August og Else er i hver sin verden. Og hvordan de famler seg rundt i drømmer og lengsler. Hvordan de av og til, som Hamsuns hovedpersoner, begår irrasjonelle handlinger. Alt dette mystiske som finnes i ethvert menneskes liv, selv de som kan virke helt ordinære, slik som August og Else.

Ikke minst føler jeg også på solstadske skildringer av vemodet over tiden som går, over tiden som man ser på i bakspeilet. Noe alle vi som begynner å bli godt modne kjenner på. Dette med at godt over halve livet er levd og hva har vi fått ut av det?

Dette er en mangfoldsroman. En opplevelsesroman. Et verk som nekter enhver enkel merkelapp. Noe som står helt for seg selv og som er en lesefest.

GUNN HELENE ARSKY

dreper litteraturglade mennesker

Gunn Helene Arsky sa farvel til millionlønn og hektisk Oslo-liv for å følge drømmen om et roligere og mer meningsfylt liv i Halden. Nå debuterer ernæringsfysiologen og yogalæreren som skjønnlitterær krimforfatter, og lar litteraturen møte livets små gleder – med mord, kaker og kos i bokhandelen.

av Anne Lise Johannessen | FOTO: Privat

Hvem er egentlig Gunn Helene Arsky?

– Jeg er en 56 år gammel kvinne som føler at hver dag er den beste hittil i livet! Mine viktigste roller er å være kone, mor og bestemor, og også ernæringsfysiolog, forfatter, yogalærer og vegetarkokk. For å nevne noe. Når jeg slapper av, strikker jeg, eller baker – helst kaker og cupcakes, men også brød, knekkebrød og rå kaker. Og noe jeg gjør alltid, er å lese. Jeg har gjerne én bok på nattbordet, én på frokostbordet og én på telefonen samtidig.

Du sa opp trygg jobb og flyttet til Halden for å følge drømmen om et enklere liv. Hva drev deg til å ta dette steget, og hvordan har overgangen vært?

– Mye skyldes at mannen min er en god del eldre enn meg. Da han kunne gå av med AFP, sammenfalt det med at to av våre tre barn flyttet hjemmefra. Istedenfor å «bo oss i hjel» på en lønning i

Oslo, var valget lett – vi solgte huset, sa opp min jobb og flyttet til Halden. Overgangen har vært enormt bra! Ikke bare for oss to, men for resten av familien også. Vi har bedre tid til å være ordentlig sammen med barna våre (nå bor ingen hjemme mer). Og det at vi flyttet og ikke la bånd på ungene om at de måtte holde seg i nærheten av oss, gjorde at de også kunne flytte dit hjertet og jobben fulgte dem. Frihet på alle fronter. Og – ikke minst, denne omstokkingen av livet gjorde at jeg kunne forfølge drømmen om å bli en skjønnlitterær forfatter.

I et intervju nevnte du at du og mannen vinket farvel til lønninger i millionklassen for å leve nærmere det som virkelig er viktig i livet. Hva definerer du som "det viktige" i livet nå?

– Det viktige er de nære tingene. Familien – mannen min, barna våre, barnebarnet vårt og våre to

gamle mødre. Men også det å ha tid og ro i hverdagen. Vekkerklokken er en saga blott, jeg sover til jeg våkner. Vi kan reise på ferie uten å spørre noen om fri, vi kan ta en impulsiv lunsj på stranden eller også kan vi velge oss et tilbaketrukket sted og jobbe kreativt i dager i strekk – han med musikk, jeg med skriving.

Hvordan ser en ideell dag ut for deg nå sammenlignet med da du jobbet i Oslo?

– I Oslo ringte klokken seks, og kø hele veien tvers gjennom byen. Arbeidsdagen var spennende og variert i Bama, mye reising og foredragsvirksomhet, jeg elsket den biten. Så var det kø hjem, innom butikken og lage middag. Kanskje først i 19-20-tiden hadde jeg tid til det som klødde i meg av kreativitet. Dermed ble det slik at i tillegg til full jobb, underviste jeg yoga etter jobb, skrev ukebladartikler

— Engel blir mer eller mindre tvunget inn i rollen som etterforsker, da noen anonymt tipsen politiet om at hun kanskje hadde noe med sin tante Minnas død å gjøre

og bokmanus i helgene og holdt matkurs i ledige stunder. Det var slitsomt, for å si det mildt.

Nå våkner jeg uten vekkerklokke, spiser frokost i ro og mak. Jeg har tid til å lage egen yoghurt, eget knekkebrød, egen smoothie, egen granola. Jeg underviser yoga noen få ganger i uken, for folk jeg elsker, og setter opp workshoper i mitt eget hus – null kø, null reise vei.

Og jeg skriver bøker/fagartikler på formiddagen, da jeg er mest kreativ, heller enn å måtte skyve det til en ledig stund sent på kveld. Jeg kan gå tur i flukt med lunsjen, kanskje ta med lunsjen ut på svabergene eller til en strand. Og jeg har tid til kostveiledning en til en, noe jeg aldri rakk før i tiden. Jeg kan planlegge matkurs og andre kurs i eget tempo. Livet smiler – for jeg kan også reise og besøke mammaen min og barnebarnet vårt når hjertet kaller.

Har du et råd til andre som vurderer å gjøre det samme?

– Jeg vet i alle fall at jeg fikk mye god inspirasjon fra bevegelsen/filosofien som kalles downshifting. Jeg leste noen bøker, blant annet *Down to Earth: A Guide to Simple Living* av Rhonda Hetzel og fant ut hva som var relevant for meg. Det skal også sies at yogapraksisen min fra 2005 har en stor rolle her: Gjennom yogaen har jeg blitt vant til å skille

mellom nødvendig ytre status (ting/penger/bling/ekstern anerkjennelse) og de nødvendige tingene (kjærlighet, nærhet, vennskap, natur, smaker og kreativitet).

Du beskriver deg selv som en matglad yogi. Hva er din favorittrett å lage når du virkelig vil unne deg noe spesielt?

– Da blir det nok rett på desserten. Jeg tror en av de aller mest dekadente kakene jeg har laget og spist, var en trippel sjokoladekake med seig sjokoladebrowniebunn, et lag Oreos og så cookie dough på toppen (med sjokoladebiter i), bakt til en himmelsk enhet.

"Mord i bokhandelen" er første bok i serien om Engel og Luna – hvordan fikk du ideen til denne kosekrimmen?

– Da tror jeg at jeg må lene meg på Elizabeth Gilbert (hun med *Eat, Pray, Love*) og si som henne at ideer er som ikke-legemliggjort energi. Denne energien flyter rundt oss og ønsker å manifestere seg, og til det trenger energien en menneskelig partner. Jeg var så heldig å få være den menneskelige partneren til kryptokryssordforfatteren Engel og hennes smarte siameserkatt Luna. Jeg begynte å skrive om dem allerede i 2021, så nå syns jeg at jeg kjenner dem godt.

Hvorfor valgte du å legge handlingen til en bokhandel – og til Halden, der du selv bor?

– Min aller første jobb var i en bokhandel. Jeg elsker bøker og det å lese. Og siden jeg trengte en jobb til min heltinne Engel, en jobb som var såpass selvstendig at hun kunne stenge sjappa og dra og etterforske mord, kunne hun ikke være ansatt noe sted. Så å drive en alternativ bokhandel i en småby var perfekt.

Halden har så mange sjarmerende smågater, så vakker natur, sånn en storslått festning, den majestetiske elven som driver gjennom byen, og ikke minst den gode stemningen som egner seg for en kosekrim. Å legge boken til Røa i Oslo der vi bodde før, ville ikke ha gått, rett og slett. Det er for mye står, glass, betong og penger der.

Kan du fortelle litt mer om hovedpersonen Engel og katten Luna? Hva gjør dem til et godt krim-makkerpar?

– Engel blir mer eller mindre tvunget inn i rollen som etterforsker, da noen anonymt tipser politiet om at hun kanskje hadde noe med sin tante Minnas død å gjøre – henne Engel arver bokhandelen av. Med sin bakgrunn innen kryptokryssord er Engel belest, smart, god til å se mønstre og å løse koder. Det kommer godt med i boken. Hun er også upretensjøs og oppriktig interessert i

menneskene rundt seg.

Katten hennes, Luna, er en skikkelig smart pus. Hun er av den typen som freser mot skumle personer, finner spor under hyller (bare et eksempel, vil jo ikke røpe noe), og som trøster Engel når hun møter motbør.

Hva er det med kosekrim som appellerer til deg?

– Egentlig liker jeg all slags krim, fra det klassisk lukkede rom (Edgar Allan Poe) via Nordic Noir (veldig glad i Camilla Läckberg, for eksempel) til krim der obdu-senten spiller hovedrollen (Patricia Cornwell), eller til det makabre (Mo Hayder). Men i det siste har jeg ikke orket alt blodet og gørrret, alle samfunnsproblemene og alt det utspekulert grusomme. Så da jeg selv skulle skrive krim, landet jeg på kosekrim, der jeg kan finne spenning og mystikk

men uten at det minner om nyhetene.

Hvordan balanserer du det koselige med det kriminelle?

– Ingrediensene i en kosekrim er ca. 50-50 feelgood og krim. Mord er jo ikke hyggelig i seg selv, og det er jo ikke alltid de «slemme» som dør. Men rammene rundt mysteriet er oversiktlige og hyggelige. Det er plass til god mat, cupcakes, romantikk, vennskap og natur, samtidig som selve mysteriet er både spennende, finurlig og får leseren til å gjette med underveis.

Hvor mange bøker ser du for deg i Engel & Luna-serien?

– Jeg er glad for å kunne si at jeg allerede har levert fra meg manus på nummer to, som heter "Mord på biblioteket" og skal komme til høsten. Fortsatt med Engel

& Luna, men nå skjer det altså noe på biblioteket i Halden, noe Engel føler seg nødt til å granske. Og nummer tre, "Mord på skrivekurset", har jeg snart skrevet ferdig. Her snakker vi utgivelse våren 26. Om disse går fint, har jeg planer om enda to til – eller kanskje jeg finner på en ny serie?

Vi får se hvilke kreative energier som venter på å manifestere seg gjennom meg.

Du har tidligere skrevet fagbøker. Hvordan var overgangen til skjønnlitteratur?

– Det er en fryd å ikke fakta-sjekke alt mulig. En skjønnlitterær bok er bygget på fantasien min. Jeg er selvsagt etterrettelig når det gjelder lover og regler, de fleste steder og så videre, men jeg trenger ikke finlese forskningsrapporter for å sette inn referanser i hver setning. Det er befriende. Samtidig må jeg

understreke at jeg elsker å skrive – alle former – så at jeg får lov til å skrive ernæringsartikler for ukeblader og fagtidsskrifter, og skolebøker, det er en sann glede.

Har overgangen fra fagstoff til fiksjon endret måten du tenker som skribent?

– Jeg vet ikke det – i og med at jeg fortsatt skriver begge deler, holder jeg de to måtene å skrive på, ganske adskilt. Men jeg får jo flettet gleden min over baking og yoga inn i romanene mine, så akkurat der er det en tematisk overlapp, i det minste.

Hva var det mest utfordrende – og det mest gøyale – med å skrive din første krimroman?

– Det mest utfordrende var vel egentlig å systematisere alle idéene mine. Jeg er en ekte plotter, så det gikk en god del tid med på å putte alt inn i et excelark, før jeg så puttet det videre inn i Scrivener som er tekstprogrammet jeg bruker til å skrive. Når alt det var gjort, kunne jeg slippe meg løs og skrive i vei.

Det morsomste har nok vært å reise på skrive-retreat i Danmark (men også i Sverige og Norge), med mannen min. Da har vi leid oss inn i sommerhus eller på hotell og skrevet fra morgen til kveld, avbrutt av gode måltider eller spaserturer eller badeturer. Luksus!

Hvordan påvirker bakgrunnen som ernæringsfysiolog og yogalærer måten du lever og skriver på?

– En av oversettelsene av sanskritordet yoga, er disiplin. Det

tror jeg manifesterer seg i måten jeg møter opp ved laptopen på daglig. Jeg kan ikke sitte og vente på inspirasjon, nå som idé-energien er i meg, må jeg jobbe med den regelmessig for å ta den videre. Og det krever disiplin.

Du beskrives som en som har «et hjerte for gode kaker og gode mysterier.» Hvilke kaker finner vi hjemme hos deg når du skriver?

– Akkurat nå finner du en halvspist «sunn» brownie i kjøleskapet. Den har svarte bønner og havregryn i seg – og er helt supergod. Og i fryseren ligger det noen fristende sitron- og blåbærcupcakes og venter på å få en sitron-ostekrem på toppen når vi får gjester.

Hvordan ser en perfekt skrive-økt ut for deg? Må du ha stillhet, kaffe, yoga først...?

– Jeg skriver best mellom kl 10 og 13, altså mellom frokost og lunsj. Da er jeg gjerne mett og fornøyd og trenger ingen ting. Skriver jeg senere på dagen eller kvelden – det hender jo – er teen aldri langt unna. Jeg elsker Kusmite, spesielt versjonen Troika, som jeg bestiller fra Paris. Ja, litt luksus må man unne seg. Yogaen pleier jeg å legge til enten før frokost eller før middag. Jeg blir gjerne så rolig av det at skrivegnisten ikke riktig er der umiddelbart.

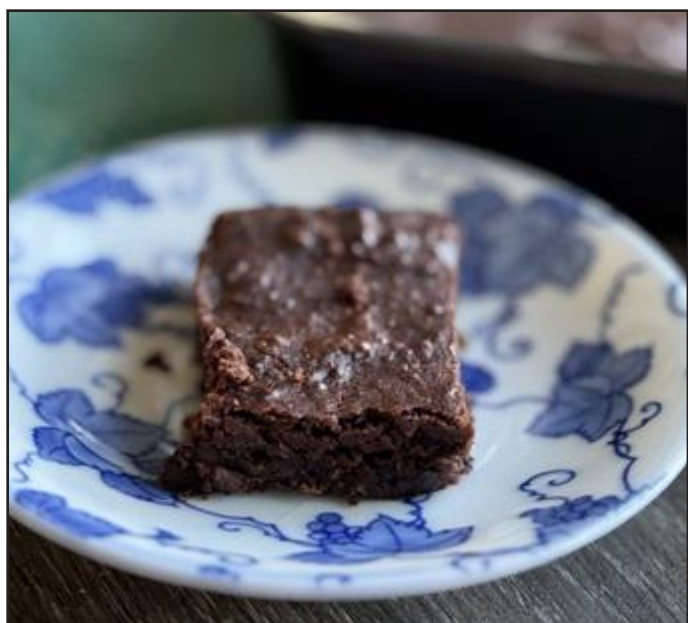
Hva liker du selv å lese? Har du noen krimforfattere du ser opp til?

– Jeg har nevnt noen. Ellers er jeg stor fan av forfattere som skriver

spennende: Joanne Harris, Scarlett Thomas, Gert Nygårdshaug, Robin Sloan, Sophie Hannah, Elly Griffiths... men også forfattere som skriver morsomt og/eller gripende: Nina Lykke, Richard Osman, Kristin Valla, Amélie Nothomb og Toshikazu Kawaguchi.

Hvis "Mord i bokhandelen" ble filmatisert – hvem kunne du sett for deg i rollen som Engel?

– Det måtte vært en yngre kvinne (Engel er 37) med snert i kommentarene, et interessant, men ikke billedskjønt, ytre og som passer i allværstøy.

Brownie

med sorte bønner

Gi meg et stykke brownie, og jeg er utrolig lett å overbevise. Så lenge sjokolade er med i bildet, er jeg solgt! Denne kaken er ganske unik i mitt reportoar. Den er nemlig kjempegod, samtidig som den er veldig spesiell.

De unike egenskapene til denne kaken kommer fra en hel boks sorte bønner – og det faktum at

brownien ikke inneholder melk, egg eller hvetemel. Ikke i seg selv usunne ingredienser, men å få en deilig kake uten, hører til sjeldenhetene. Velg gjerne glutenfrie havregryn, så blir kaken glutenfri, for de som trenger det.

Bønner er rike på fiber og protein, og kan dermed erstatte egg og melk i en kakedeig, så lenge mengden av de andre ingrediensene er tilpasset. Fordi ingrediensene er som de er, blir denne kaken intenst mørk, nesten som en amerikansk Brownie. Nyt!

INGREDIENSER:

- 1 boks svarte, hermetiske bønner (250 g etter avrenning)
- 2 ss kakao
- 40 g havregryn
- ¼ ts salt
- 75 g flytende honning
- 2 ss sukker
- ½ dl soyaolje
- 3 ts vaniljesukker
- ½ ts bakepulver
- 100 g kokesjokolade

Forvarm stekeovnen til 175 °C. Olje en form på 20 x 20 cm og legg bakepapir i bunnen.

Ha bønnene i et dørslag og skyll dem. La dem renne av seg godt.

Ha bønnene i en kjøkkenmaskin med kniv (ikke en blender). Tilsett kakao, havregryn, salt, honning, sukker, soyaolje, vaniljesukker og bakepulver. Kjør på høy fart til du har en helt jevn røre uten klumper.

Grovhakk kokesjokoladen og rør den inn i brownierøren med en slikkepott. Bruk slikkepotten og ha røren over i formen og glatt røren ut i hjørnene.

Stek kaken på rist nederst i ovnen i 18-20 minutter. Kaken vil fortsatt være litt myk når du tar den ut av ovnen.

La kaken avkjøle seg i minst 20 minutter før du prøver å skjære i den, eller sett den kaldt (gjørne i fryseren) i 10 minutter. Så er den klar til å deles!

Finn flere oppskrifter på bloggen til forfatteren:

<https://gunnhelenearsky.no/brownie-med-sorter-bonner>

INGER SOFIES ANBEFALINGER

*Inger Sofie Frog Austnes er bibliotekar på Sandefjordbibliotekene.
I denne spalten gir hun to gode boktips.*

Kristin Vego:

"Sent på dagen"

KRISTIN VEGO

SENT PÅ DAGEN

Johanne bryter opp fra hverdagen, et kortvarig ekteskap og livet i storbyen og flytter ut på landet i et vakkert hvitt hus. Der leier hun rom på kvisten av den noe eldre Mikael som bor alene med datteren sin, Maren. Langsamt glir de inn i et kjærlighetsforhold der ekskona også følger med på lasset. Hun er kunstner og i manges øyne

fantastisk. Hun har en egen evne til å fortelle hvor skapet pleide å stå.

Romanen starter i det 17 år har gått og Johanne har funnet plassen som hun ikke har planer om å forlate. Nå er hun alene i huset med stedatteren, Maren tett på. Johanne har mistet mannen sin, og sorgen er sterk og farger det meste sort. I huset og hagen sitter minnene som skal gi næring til en ny tilværelse. Hvordan klarer man seg med minner om tidenes kjærlighet? Hvordan lærer man seg å gå igjen? Sorg og savn tærer på, og Johanne må finne veien videre for Maren og seg selv.

Tittelen "Sent på dagen" sier også noe om livet som eldre og alt det fører med seg av mindre krefter, savn og å være åpen for nye opplevelser.

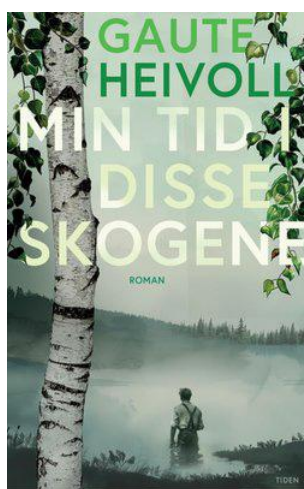
Romanen er kort med sine 130 sider. Språket flyter lett, og boka har mange passasjer om vær og natur som får direkte innvirkning på hovedpersonen og fargelegger hverdagene dagene hennes.

Kristin Vego er en dansk-norsk forfatter som debuterte med en novellesamling i 2021. Det førte til flere litterære priser, noe som gjorde meg og flere nysgjerrige på den nye stemmen. Vi vil gjerne ha mer å lese på fra den kanten.

Gyldendal, 2024

Gaute Heivoll:

"Min tid i disse skogene"

Etter mange gode fortellinger i det Heivollske univers, har jeg lest denne romanen med glede og store forventninger. Dette er hans trettende utgivelse.

Også denne gang er handlingen lagt til skoger og heier i det som kan ligne indre Agder.

Ingeborg og Johannes lever og venter på at livet skal bli fint og fullendt, et liv med egne barn på egen

gård. Hun var tjenestejenta på gården han vokste opp på, og den sterke kjærligheten la framtida for dem. Tida går og barn lar vente på seg. Gården mister de da odelsretten trer inn og de blir nødt til å flytte. De står på bar bakke med tomme hender som må fylles med arbeid og mening. Ingeborg gir seg helt over og blir mentalt syk. Johannes får arbeid på skolen i bygda og må holde motet oppe for de begge.

Romanen byr på en vond og vakker kjærlighetsfortelling, rike naturskildringer og er godt fortalt fra livet i eldre tider på et lite sted. Hva man gjør når livet ikke blir slik man har tenkt? Det er et spørsmål og en øvelse mennesker har måttet bale med til alle tider.

Fortellingen går kronologisk fra 1932 og opp til 1970-tallet. Heivoll tar utgangspunkt i virkelige hendelser og personer som er skildret med bløte konsonanter, solskinn og haglskurer. Tema som mental helse, arv og odel er like krevende i dag og engasjerer bredt. Den lavmælte og melankolske fortellingen anbefales alle som er glad i å lese historier som berører om menneskelige prøvelser før og nå.

Tiden, 2024

Årets husvin hos vinskribent Larsen:

Tamellini

Sommeren 2025 er endelig over oss, det er ferie og vi skal nyte late dager. Programmet for sommeren her er spise god mat, drikke god drikke, bade og bare nyte livet. Foruten en uke i Gdansk, blir det stort sett hjemmesommer og det blir mye sjømat, samt grillmat på menyen.

TEKST: John Cato Larsen | Foto: Privat

Jeg er glad i å drikke mest mulig forskjellige viner, men prøver å ha en vin som en gjenganger, en såkalt *Husets Vin*. I år falt valget på Tamellini Le Bine de Costiola Soave Classico 2023. Enkelte vil kanskje synes dette er en for dyr vin, så jeg vil også her anbefale Tamellini Soave 2024 som er et bra alternativ og en hundrelapp billigere.

Tamellini er en familiebedrift som har dyrket druer i fire generasjoner. Og det var brødrene Gaetano og Pio som insisterte på at vinmarkene til familien var et spesielt område, og slik ble vinhuset Tamellini til.

Som alle vet, kan vin være både trendy og moderne. Da vil produsenter utnytte dette, noe som kan gå ut over mindre produsenter, lokale druesorter og til og med vinstiler som området opprinnelig var kjent for.

Soave er, dessverre intet

unntak. Det hele startet på begynnelsen av 1970-tallet og i flere tiår har Soave vært Italias mest kjente område for hvitvin.

Etterspørselen fra hele verden har ført til masseproduksjon. Det har ført til lettere og mindre hvitviner blottet for særpreget fra dets geografiske opprinnelse.

Heldigvis finnes ildsjeler som Gaetano og Pio. Da de startet Tamellini var det slutt på å sende druene til større kooperativ, de ville både lage og tappe vinene selv og alt skulle være av høyeste kvalitet. I dag produserer brødrene tre forskjellige viner, alle på druetyper Garganega, og alle druene er høstet inn for hånd.

Druene kommer fra forskjellige vinmarker og vinstokkene spenner i alder i alt fra 20 til 60 år. Jo eldre vinstokker, jo mer konsentrasjon i hver drue. Og ikke nok med det, de er også opptatt av renhet i jorda vinstok-

kene får vokse i. De dyrker derfor etter økologiske prinsipper og tilsetter så lite svovel i vinene som mulig.

La meg først presentere Tamellini Le Bine de Costiola Soave Classico 2023, som er årets *Husets Vin* hos oss. Vinen kommer som du sikkert har forstått fra Soave i Veneto, Italia. Den er laget på Garganega-druen og har en alkoholstyrke på 12%, den har tre gram sukker pr. liter, og 7,5 gram syre pr. liter. Prøv den gjerne til sjømat eller lyst kjøtt.

Vinen har en flott, gulgrønn farge. Den har et lett jordmonnspreget på nese med innslag av fersken og aprikos. Den oppleves frisk og lett.

I munnen er den fyldig samtidig som den oppleves frisk. Mye mineraler, bra syre og god tørrhet. Smaken er markant av fersken og aprikos.

John Cato Larsen er 45 år gammel, bosatt i Fredrikstad med kone og to barn. Han er utdannet kokk, og jobber til daglig med det, men hans store lidenskap er god drikke. Også er han brennevinredaktør for Norges Beste Kokker.

Tidligere var han i flere år vinskribent for lokalavisa Fredriksstad Blad. De siste seks årene har han drevet Facebook-gruppen Drikkegeeks hvor han gleder 11.000 medlemmer med anbefalinger av god drikke.

Foto: Geir A. Carlsson

Lang, konsentrert utgang. Virkelig en god sommervin.

Tamellini Soave 2024 er heller ikke et dårlig valg, og er et godt alternativ til ca. hundrelappen mindre. Den er laget på Garganega-druen, og har en alkoholstyrke på 11.5, under tre gram sukker pr. liter og 6.7 gram syre pr. liter. Denne har samme bruksområde som den forrige.

Vinen er gulgrønn på farge, med moden eple samt pære. Innslag av sitrusfrukter og hint av mineraler og nøtt. I munnen er den ung og slank. Den oppleves saftig med mye eple og pære. Hint av mineraler og grønne urter. Litt bitter i utgangen.

Svært mye vin for pengene.

God sommer

MARIANNE NATVIK

Skriver om overgangsalderen

Marianne Natvik hadde jobbet lenge som lege, men visste fortsatt lite om overgangsalderen – så hun bestemte seg for å skrive boka hun selv savnet. I Overgangskraft kombinerer hun medisinsk kunnskap med personlige erfaringer, og viser hvordan livet etter 40 kan være starten på en verdifull og inspirerende ny fase.

av: Anne Lise Johannessen | Foto: Privat

Hva var det som trigget deg til å skrive "Overgangskraft"?

– Jeg har skrevet boken til meg selv, både som kvinne og som lege. Jeg kunne lite om overgangsalderen, på tross av legeutdannelse og flere år som lege på Kvinneklinikk på sykehus og på fastlegekontor. Jeg ville lære og dele det jeg lærte. Gjennom boken ønsker jeg å dele kunnskapen med andre kvinner og med kollegaer. Jeg håper den støtter, heier, utfordrer og bevisstgjør på hvordan vi kan påvirke livet.

Var det et øyeblikk under skriveprosessen hvor du kjente: "Dette må ut – nå."?

– Det har jeg kjent på hele veien.

Jeg skulle helst vært ferdig før jeg begynte, fordi jeg opplevde at det var behov for denne boken. Jeg ville dele den med kvinnene jeg møtte på legekontoet. Målet har hele tiden vært å formidle balansert kunnskapsbasert informasjon om overgangsalderen for å hjelpe kvinner, for å bidra til god overgangsalderomsorg og til gode bevisstgjøringer og påvirkningskraft midt i livet.

Var det noe ved temaet overgangsalder du oppdaget underveis som overrasket deg?

– Kanskje at vi oftest snakker om overgangsalderen med negativt fortegn, men at denne tiden er del av vår utvikling og har en mening. At det å leve videre etter vi

ikke lenger kan formere oss er en kuriositet i naturen. Blant pattedyr i det fri er det oss og noen hvaltyper som har denne egenskapen.

En skulle tro at evolusjonens naturlige utvalg ville favorisert kvinner som fortsatte å få barn. På den måten videreførte genene sine. Evolusjonen handler jo om små forandringer i egenskaper som styrker overlevelsen til arten. Dette er menopausen en del av. Det er flere teorier for hvorfor vi og hvalene har denne egenskapen. Bestemorhypotesen er en av dem. Den viser til at hvalunger klarer seg bedre om bestemor fortsatt lever. Og relateres til oss. Hennes bidrag til samarbeidet i flokken, betydde

Marianne Natvik:

47 år, og på vei inn i denne tiden selv. Hun har et liv med mange baller i luften, en fantastisk snill og tålmodig mann og 3 fine barn. Er lege og jobbet flere år på Kvinneklipp, før hun ble fastlege. I dag jobber jeg som forsker ved Universitetet i Oslo, der hun holder på med en doktorgrad om informasjonsbehovet knyttet til overgangsalderen. I tillegg holder hun kurs for fastleger og foredrag i samfunnet for kvinner, arbeidsplasser og andre som vil lytte.

Hun prøver å si ja til podkaster og journalister som har spørsmål. En dag i uken jobber jeg hun på Sex og samfunn, en klipp i Oslo sentrum, et tilbud til kvinner som ønsker en vurdering og hjelp i forbindelse med blant annet overgangsalderen.

muligens mer for videreføring av arten, enn om hun fortsatt var fruktbar. Hun øker sjansen for at hennes barnebarn skal klare seg.

Denne verdien knyttet til kvinnen midt i livet vil jeg løfte frem. Hun er verdifull og viktig med sin livserfaring og kunnskap.

Boka kombinerer fakta og personlige refleksjoner. Hvordan balanserte du det?

– Fordi boken også er til meg selv, og jeg som kvinne også trenger å følge grepene og bevisstgjøringene boken løfter frem, ble personlige refleksjoner naturlig en del av boken. Jeg ønsker å få frem at jeg også må jobbe med alt dette, og at jeg vet det ikke alltid er lett. Jeg vi'er meg

og heier på deg som leser. Agathe Skappel, redaktøren min var en fin sparringpartner på denne balansen.

Det var en fin tilbakemelding som satte pris på det personlige i boken «Ååå som jeg koser meg med boken din... hver morgen med litt kaffe og stearinlys. Også blir den nesten som en liten lydbok fordi jeg hører stemmen din i det leste ord.» Det at hun som leser opplever at jeg er der med henne, betyr mye for meg.

Har du fått noen tilbakemeldinger som har rørt deg spesielt?

– Alle tilbakemeldinger er gull. Jeg blir ekstra glad når jeg hører at boken har betydd noe for henne, gjort at hun ble klokere,

fikk en aha-opplevelse, opplevde fellesskap i denne tiden og forståelse for det som skjer i kroppen hennes.

Én sa at «Du åpner opp for nysgjerrigheten. Den er jo håpets motsvar på redselen for overgangen.» Og det er jeg SÅ enig i. Nysgjerrigheten gir oss påvirkningskraften gjennom å gi oss kunnskap, forståelse og gjenkjennelse. Og den kan bidra til fellesskap. Det å oppleve at vi står alene i denne tiden om den påvirker hvordan vi har det, kan gjøre alt mer krevende. Her kan vi støtte hverandre.

Og det har vært viktig for meg at den er nyttig. Derfor ble denne tilbakemeldingen gyllen for meg «Jeg leser boken din og måtte

**Hva håper du leseren
sitter igjen med etter å ha
lest boka?**

– Jeg ønsker at hun gjennom
å få kunnskap om over-
gangsalderen og gode grep
for hvordan hjelpe seg selv
i denne tiden, skal kjenne
at hun står stødigere i livet.
Kanskje blir hun litt mer
robust og opplever at hun kan
påvirke.

finne frem papir og blyant for å lage notater. Anbefaler den til alle venninner.»

Jeg har venninner og kollegaer som har gitt boken i gave til andre, det er et av de største komplimentene jeg kan få – at de anbefaler den til andre gjennom å gi den bort.

Hvordan har det å skrive denne boka påvirket deg selv, som kvinne og som menneske?

– Jeg har fått en stor ydmykhet for hvordan denne tiden kan påvirke oss. De største inntrykkene har jeg fått gjennom å snakke med kvinner som har delt sine historier, som igjen har gitt meg en bredde i hvordan denne tiden møter og preger oss. Samtidig som at jeg ser at den også har noe fint med seg, som kan stimulere oss til midtlivsvekst. Vi skal leve omtrent like lenge en gang til – og det kan vi påvirke. Jeg har blitt mer bevisst på hvordan jeg vil ha det midt i livet og kanskje fått større aksept for det jeg opplever som krevende.

Hva lærte du om deg selv gjennom skriveprosessen?

– Det er lærerikt å skrive bok. Det har tidvis vært en tålmodighetstest, samtidig utrolig gøy. Jeg liker å skrive, men det å finne ordene til en hel bok var noe annet enn det jeg har gjort tidligere. Det har vært veldig stas å jobbe med redaktør Agathe Skappel. Hun har støttet dyttet meg, som jeg kaller det. Hun heier og støtter, men dytter meg også fremover. Et konstruktivt kritisk blikk på alle mine formuleringer.

Jeg har lært at jeg kan om jeg vil.

Hvordan reagerte dine nærmeste da de fikk lese det du hadde skrevet?

– Jeg opplever at de er stolt av at jeg har fått det til. En hel bok. Det har vært mye heining og tålmodighet for meg da jeg var i skriveprosessen. Det er jeg utrolig takknemlig for.

Hva betyr det for deg å være forfatter?

– Jeg er stolt av at jeg fikk til å skrive en hel bok, samle mine løse tanker og ambisjoner til en helhet. Det var stort å holde boken for første gang. Og å finne den i bokhandelen: min bok.

Hvordan startet du skriveprosessen?

– Jeg liker å skrive og har i flere år delt grep og bevisstgjøringer for hvordan stå robust i livet i sosiale media gjennom kontoen min @drmariannenatvik. Og drømmen var å samle dette mellom to permer. Det hele falt litt på plass da overgangsalderen ble rammen for det hele.

Har du noen faste rutiner eller ritualer når du skriver?

– Lite rutiner og ritualer. Jeg har skrevet når jeg har hatt tid mellom andre prosjekter. Det har blitt mange timer på kveld og i helger, og mange kopper te og kaffe.

Hvilke forfattere eller bøker inspirerer deg?

– Kjønnsforsker Wenche Mühleisen har skrevet boken "Hetetokt – Rabaler med overgangsalder." Det er en bok som har påvirket meg og mitt syn på overgangsalderen mye. Stor inspirasjon.

Psykolog Carina Carl har

preget meg mye, jeg referer til boken hennes "Tenk Enkelt" flere ganger i "Overgangskraft".

Amerikanske Brené Brown er også en forsker som jeg opplever formidler viktige tema på en måte som inspirerer meg til refleksjon.

Og Pippi. Hennes styrke, livsglede og raushet engasjerer og gleder meg. Pippikraft kaller jeg det.

Hva drømmer du om å skrive videre?

– Nå skal jeg først skrive doktorgraden min. Jeg er cirka halvveis i prosjektet og gleder meg til å samle resultatene mine i sammenkrivingen, det er jo nesten som en bok i seg selv.

Jeg har publisert en artikkel der vi brukte et spørreskjema til å høre om kvinner ønsker informasjon om overgangsalderen og om det er ok at fastlegen tar opp tema. Det føles litt som om samfunnet har tatt meg igjen. Mer oppmerksomhet i samfunnet, har gjort at kvinner oftere selv setter tema på agendaen.

Neste artikkel er nå i skriveprosess, der har jeg intervjuet kvinner om mestringsstrategier i overgangsalderen – hvordan hjelper hun seg selv til å forstå og stå i dette.

Siste delstudie vil være å intervju fastleger om hvordan de møter kvinnen i overgangsalderen. En utrolig spennende prosess. Jeg har med meg noen lærdommer fra skriveprosessen av "Overgangskraft", som jeg vil bruke også i akademisk sammenheng og håper at avhandlingen min vil være lesbar også for kvinner som er interessert.

Hva er OVERGANGSALDEREN?

Overgangsalderen er en periode av livet med hormonelle endringer i kroppen til alle kvinner. Symptomene kan gjøre at hun føler seg syk og opplever at hun ikke fungerer som hun er vant til, men den kan også passere i stillhet, uten at hun merker så mye av forandringene.

TEKST OG FOTO: Marianne Natvik

Kvinner opplever denne tiden ulikt. Både hvilke symptomer hun får, hvor intense de blir og hvordan hun møter symptomene. Grovt sett sier vi at 1 av 3 opplever daglige plagsomme symptomer, 1 av 3 opplever lite plager og 1 av 3 ligger mellom disse.

En kvinnes siste menstruasjon kaller vi menopausen, en dato. Menopausen bestemmes når hun har hatt 12 sammenhengende måneder uten blødninger. Dette skjer vanligvis mellom 45-55 års alderen. Overgangsalderen er

perioden med symptomer knyttet til hormonendringer rundt menopausen. Perimenopausen er den tidlige fasen av overgangsalderen, fra symptomene starter og frem til menopausen.

Hva som er hva midt i livet kan være krevende å forstå. Ikke alle symptomene er like lett å koble på hormonendringer, og kanskje handler de også om livet vi lever. Midt i livet kan vi oppleve at det kreves mye fra mange kanter. Barn som fortsatt trenger oppfølging og kanskje foreldre

med behov for støtte og hjelp, krav, forventninger og ambisjoner på egne vegne på jobb og ellers i livet. Det kan bli mye. Og blir det for mye over tid, samme hvor gøy og interessant det er, så sier kroppen fra. Om overgangsalderens hormondans dukker opp på toppen av det hele, kan det virkelig være vanskelig å forstå hva som skjer.

Kan vi litt om overgangsalderen før den banker på hos oss, kan det påvirke hvordan vi tenker om den og hvordan vi møter den. Kunnskap om overgangsalderen kan gi oss mulighet til å kjenne igjen symptomene når de dukker opp og kan gi oss verktøy som setter oss i stand til å hjelpe oss selv.

Symptomene oppstår fordi eggstokkene sjeldnere har egg-løsninger og hormonnivåene går fra syklisk regelmessig rytme, til å kunne skape et svingende kaos for så å legge seg på lave nivåer. Vi har hormonmottakere på alle celler i kroppen og symptomene kan derfor komme fra ulike organer.

Foto: Dreamstime.com

Symptomene handler om mer enn hetetokter og de kan påvirke og forsterke hverandre.

Fysiske symptomer: blødningsforstyrrelser, hetetokter, nattesvette, vektoppgang, leddsmerter, hjertebank, hodepine, underlivs-symptomer med mer.

Psykiske symptomer: nedstemt, angstfølelse, labilitet, irritabilitet,

nedsatt sexlyst, søvnproblemer
Kognitive symptomer: hukommelsesproblemer, konsentrasjonsvansker, hjernetåke

Og alt dette gjør at mange blir slitne og livskvaliteten påvirkes. Om livet i tillegg går i fullt tempo, der pauser og selvomsorg nedprioriteres, vil det hele kunne forsterkes.

drikke mindre alkohol, passe vekten. Alle råd vi vet er kloke for oss blir enda viktigere nå.

Det er ingen som skal grue seg til overgangsalderen, det trenger ikke bli så ille, og opplever du denne tiden påvirker hvordan du har det, er det hjelp å få. Det er ingen som trenger å bite tenna sammen og stå i dette alene, vi kan støtte hverandre. Og be om hjelp om du trenger det! Det kan ta tid å finne frem til hva som fungerer best for deg. Men start hos fastlegen, og legen din kan henvise deg videre om det er behov for hjelp fra gynekolog.

Om symptomene preger livskvalitet kan hormonbehandling hjelpe. Hormonene vil stabilisere det kaotiske bildet som er før siste mens og holde nivået litt høyere i etterkant av menopause. I tillegg er en viktig del av behandlingen å se på livsstil. Hvordan tar vi vare på oss selv? Her kan vi være litt taktiske, spille oss selv gode. Gi plass til pauser, nok søvn, god bevegelse med hjertebank og styrketrening, D-vitamintilskudd og gode relasjoner. Kutte røyken,

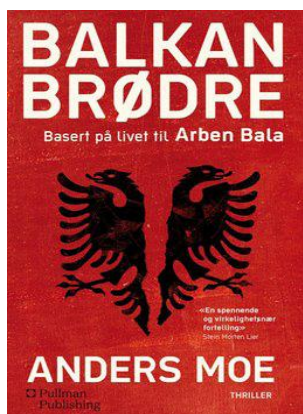

Terning- kastet

v/Kjell Magne Gjørseter

<https://bokblogger.com>

"Balkanbrødre"

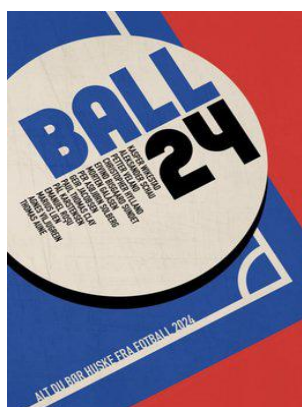
av Anders Moe. Pullman Publishing, 2025

Dette er ein thriller som er basert på Arben Bala sitt liv.

Ein får sjeldan senka skuldrene sidan det er mykje action og hendinger som får store følger for karakterene. Det er med andre ord eit høgt tempo i boka med mykje thriller-element. Boka innehar over hundre kapitler og er lettlest. Det er fine cliffhangere som held på spenninga og som skaper ei forventning om kva som kjem. Og Moe skuffer ikkje.

Ein velskrevet thriller med eit høgt tempo. Det er korte kapitler med gode cliffhangere, og ei forteljing som får lesar engasjert. Arben Bala kunne ikkje funnet ein betre historieforteljar enn Anders Moe til denne boka. Dette er ei bok som setter spor.

"Ball24"

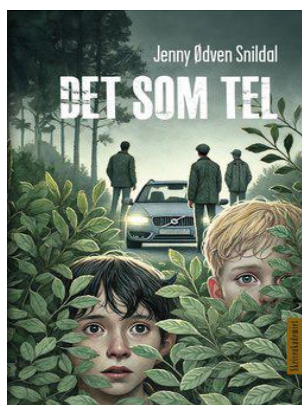
av Diverse forfattere, Trofeo Bok, 2025

Dette er eit tilbakeblikk på fotballåret 2024. Her finn ein alt frå det som hendte i dei største ligaene, dei store mesterskapa, morosamme historier og absurde hendelser frå breddedefotballen verda rundt.

Eg liker tittelen på boka. Ball24 er ein tittel som veldig enkelt kan forandres til Ball25 neste år, om den vert ein suksess, om forlag, redaktør og bidragsyttere er interesserte. Og det håper eg verkeleg at så skjer. Dette formatet må berre leve vidare!

Det er ein herlig blanding av dei største hendingane, dei absurde situasjonene og den enorme bredden me har i fotballverdenen. Det osar forteljarglede og lidenskapen for fotballen skinner gjennom i kvart kapittel. Til alle fotballfans der ute; Du vil elske formatet og innhaldet i Ball24. Eg kan aldri tenke meg at det finnes ei betre oppsummering av fotballåret 2024 enn denne boka!

"Det som tel"

av Jenny Ødven Snildal, Skriveakademiet, 2024

Dette er ei barne og ungdomsbok som passar for målgruppa frå 10 år og oppover. Boka er skrevet på nynorsk.

Det er gode spenningsselement og fleire overraskinger undervegs som gjer til at boka vert interessant på fleire måter. Med korte kapitler og interessante karakterer er boka lettlest.

Ein interessant roman for born og unge med ein viktig tematikk. Det handler om utenforskap, forskjell på rett og galt og påfølgende mange moralske dilemmaer. Med fine karakteristikk og vidt forskjellige personligheter er grunnlaget lagt for eventuelle fleire

bøker om Sivert og Petter.

Boktips fra

Krimdronninga på Nannestad

TEKST: Unni Breen Vinge

"Villederen" av Viveca Sten

Sett av tid. Denne leser du i ett "jafs". Seks studenter tar toget til Åre for å slappe av, feste og stå på ski. De får bo i familiehytta til en av deltakerne. Snart går ferien over styr og plutselig er de seks blitt til fem. En av gjengen ligger død ute i snøen.

Politikollegene Hanna Ahlander og Daniel Lindskog blir satt på saken. Daniel sliter med et samlivsbrudd og Hanna har fått seg en kjent og stytrik kjæreste. Begge har andre følelser som må skjules.

Det blir mange mistenkte og masse løgner og fortelser. Hvem snakker egentlig sant? Så brenner annekset til hytten der to personer sover. Nå haster det med å oppklare saken. Så snur alt på hodet og det blir en forrykende slutt.

Dette er fjerde boken i serien "Mordene i Åre" Viveca Steen.

"Fanget" av B.A. Paris

Leste ut denne i en jafs. Måtte sjekke hvordan den endte.

Da Amalies far dør er hun alene i verden. Hun flytter til London for å forsøke å finne seg en jobb. Etter noen år klarer hun å få en karriere i et kjent magasin for kvinner. Der møter hun eieren Ned. De inngår en avtale om et ekteskap som sier at de skal skilles etter en passende tid, og at Amalie skal få penger for å begynne ved universitetet.

Ned viser seg å være en helt annen enn den han viser verden. Han har stor forakt for kvinner og går ikke av vegen for å kverke noen hvis de truer hans tilværelse.

Så blir paret kidnappet og vi følger Amalies kamp i et bekymrert rom.

Røper ikke mer, men oppklaringen er meget overraskende. Takk for anbefalingen.

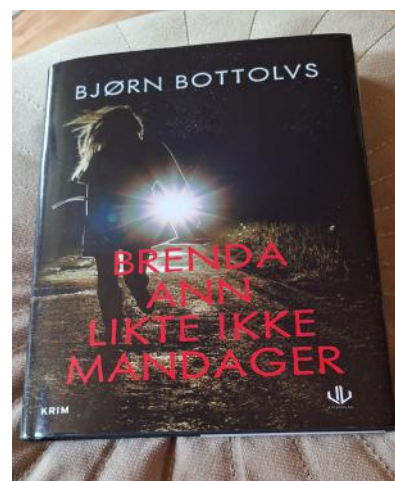
"Brenda Ann likte ikke mandager" av Bjørn Bottolvs

Ingrid er 19 år og drømmer om å gifte seg med Lars Monsen. Han er perfekt for henne som trives i skogen. Hun besøker bestefars hytte og finner en pistol. Med denne skyter hun en drosjesjåfør. Det var ikke planlagt, det bare ble sånn. Hun forsøker å skjule sporene, noe som ikke er helt enkelt.

Dette er en krim, men forholdet mellom Moffa og Ingrid ble for meg den sterkeste historien. Morfar som luktet skog og sagflis og som leste Vesaas. Under en skøytetur går han gjennom isen, og blir funnet stående på bunnen. Sorgen treffer Ingrid voldsomt.

Boka er liten av størrelse, men stor i innhold.

Tusen takk Bjørn Bottolvs for en bok som jeg kommer til å huske lenge.

Unni Breen Vinge (75) har jobbet som bibliotekar på Nannestad bibliotek i 34 år. Nå er hun pensjonist, men jobber der fortsatt. På folkemunne kalles den fargerike dama for **Nannestads krimdronning.**

TEKST: Unni Breen Vinge

"Sommer på Seilerholmen" av Lene Lauritsen Kjølner

Her blir vi kjent med helt nye personer og et nytt miljø. Gjett om jeg har kost meg med fastboende og sommergjester. Det dufter salt sjø og jeg kan tydelig høre måkeskrikene. Laura kommer hjem etter mange år, og har med datteren Olympia. På Seileholmen er ingen dag lik og det utspiller seg den ene spesielle hendelsen etter andre. Trusselbrev, folk som tar seg til rette i strandsonen og Karis beundrere både her og der. Laura eks skal også komme på besøk med ny kone. Men det finnes diggbare typer blant både turister og fastboende finner Laura ut.

Personskildringene er helt geniale, storyen så morsom at den gjør meg i godt humør. Så fornøyd med at det kommer flere bøker fra Seileholmen. .

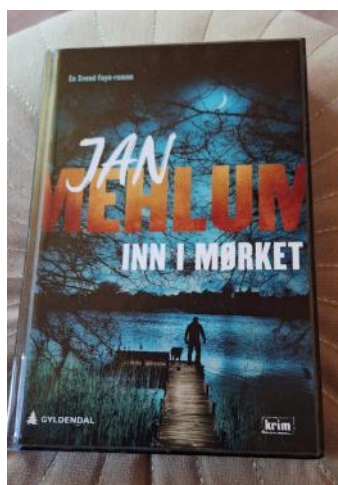

"Inn i mørket" av Jan Mehlum

Takk, Jan Mehlum for advokat Svend Foyn med omgangskrets.

Under en sen luftetur av hunden Dylan finner Foyn en ung mann som henger i et tre. Politiet konkluderer med selvmord, men Foyn synes at noe skurrer og fatter interesse for saken. Han forsøker å få et innblikk i en tilsynelatende veltilpasset ung manns liv og avdekker at alt ikke var så bra. Samtidig blir han engasjert i en sak ned en ung mann som ligger lammet etter et møte med to brutale politimenn. Sammen med Ute, en litt mystisk kvinne begynner Foyn og rulle opp to saker som tar mange forskjellige retninger. Her avdekkes mer enn vold og maktmisbruk.

Jeg har lest alle Jan Mehlum sine bøker. Svend Foyn og Wilhelm Mørk har heltestatus hos meg.

"Skomakeren" av Gert Nygårdshaug

Dette er så herlige fabler fra en liten landsby befolket med spesielle mennesker. Hovedpersonen er urmaker Mussenden med frue. Urmakeren funderer som vanlig over tidens krumspring mens han lager de herligste matretter.

Denne gangen er landsbyen truet av overtagelse av landets regjering. Det et planlagt å jevne landsbyen med jorden og bygge en militærbase på grunnen. Men innbyggerne er ikke født i går. Det planlegges og diskuteres og løsningen er ikke mindre enn genial. Vi finner også mange likheter med vår egen verden.

Dette er fjerde frittstående bok om urmakeren og hans kone og alle deres venner. Jeg elsker Gert Nygårdshaugs bøker.

KAJA GJERSEM NYGAARD

Kaja Gjersem Nygaard debuterte i 2024 med krimromanen "Et mørkere vann", og i mars i år kom oppfølgeren, "En sterkere tro". Begge bøkene følger etterforskeren Martha Krogh i Stavangerpolitiet – en karakter som allerede har rukket å få mange lesere hekta. Kaja er utdannet økonom, jobber ved Universitetet i Stavanger, og bor på Tjensvoll med kjæresten og to barn fra et tidligere forhold. Vi tok en prat med henne om skriving, mørkeredsel og hvorfor Stavanger passer perfekt som krimkulisse.

AV: Anne Lise Johannessen | FOTO: Jarli og Jordan

Hvordan startet du å skrive?

– Jeg har alltid elsket å skrive. Jeg tenker faktisk best gjennom pennen. Som barn var jeg mørkeredd, men samtidig veldig fascinert av det mystiske. Jeg listet meg inn for å se påsekkrim med de voksne, selv om det ikke var lov. Det var nok der det begynte.

Hvordan ble Martha Krogh til?

– Jeg ville skrive en etterforsker som ikke nødvendigvis har alle svarene, men som er drevet av en søken. Martha er sta, kompromissløs og bærer på en del bagasje. Hun er ikke alltid lett å jobbe med – verken for kollegene eller for meg som forfatter – hun er nokså egenrådig.

Hva inspirerer deg?

– Naturen på Nord-Jæren. Jeg går mye tur, og ofte dukker ideene opp da. I "Et mørkere vann" er det Jærstrendene som setter stemningen. I "En sterkere tro" starter alt ved Mosvannet, med en statue og et ganske makabert

funn. Jeg liker å bruke byen min som kulisse – en slags Gotham-versjon av Stavanger.

Hvordan er skriveprosessen din?

– Jeg planlegger ikke alt i detalj. Jeg har en retning, men lar historien utvikle seg organisk. Det viktigste for meg er karakterene – hvis de føles ekte, kommer spenningen naturlig. Jeg skriver når jeg kan, ofte på kvelder og i helger, ved siden av full jobb.

Hva handler "En sterkere tro" om?

– "En sterkere tro" starter med et lik ved statuen Årvåken i Stavanger – og det er bare begynnelsen. Martha Krogh jobber nattskift på operasjonssentralen når meldingen kommer inn, og det som først virker som et isolert funn, viser seg å være del av noe langt større. Samtidig forsvinner en ung jente.

Jeg ville skrive en historie som utforsker hva vi er villige til å tro på – og hvorfor. Tro kan være

en trygg havn, men også et sted hvor mørke ting får vokse. Det handler om tilhørighet, om å føle seg utenfor, og om hva som skjer når vi søker svar på feil sted.

Er det mye av deg i Martha?

– Hehe, det spør folk ofte om. Jeg er nok mer utadvendt og strukturert enn henne. Jeg elsker orden og punktlighet – det gjør ikke Martha. Hun er mer rotete og mørk. Kanskje hun er min yin, og jeg hennes yang.

Hva gjør du når du ikke skriver?

– Da jobber jeg på universitetet, er med familien, eller er ute på tur. Og så leser jeg, selvfølgelig. Jeg elsker å lese – både klassisk og moderne.

Hva kan vi forvente videre?

– Jeg er godt i gang med bok tre! Martha har fortsatt mye ugjort, og jeg gleder meg til å følge henne videre. Det er fortsatt mange mørke kroker igjen i Stavanger.

Bokinspirator

LIV GADE

"Før jeg dør"

av Adam Evander

Megafon, 2025

Frode Eie Larsen har skrevet mange bøker, både krim for oss voksne, og serien «Mot og mysterier» for barn. De siste årene har han reist rundt i hele Norge, og besøkt skoler i forbindelse med *Den kulturelle skolesekken*, et viktig arbeid.

Nå skal vi inn i hans nye krim-univers, pseudonymet Adam Evander. Fantastisk, nytt navn og nytt univers! Jeg mener dette er forfatterens beste bok. Den er SÅ spennende, og så velskrevet!!

Boken er skrevet på to plan, en fra Napoli, Italia, hvor vi møter den aldrende etterforskeren Caruso.

For 14 år siden forsvant 5 år gamle Aurora. Hun ble aldri funnet, Nå skal han finne ut av denne saken «før han dør» Det har blitt en besettelse, og det haster.

Og her hjemme i Norge forsvinner fire år gamle Joachim fra sitt hjem i Drammen. Moren Vivian er desperat, dette er jo en mors verste mareritt, og Drammen Politidistrikt mobiliserer alt de har. De har full fokus, og saken får høyeste prioritet, Selvfølgelig.

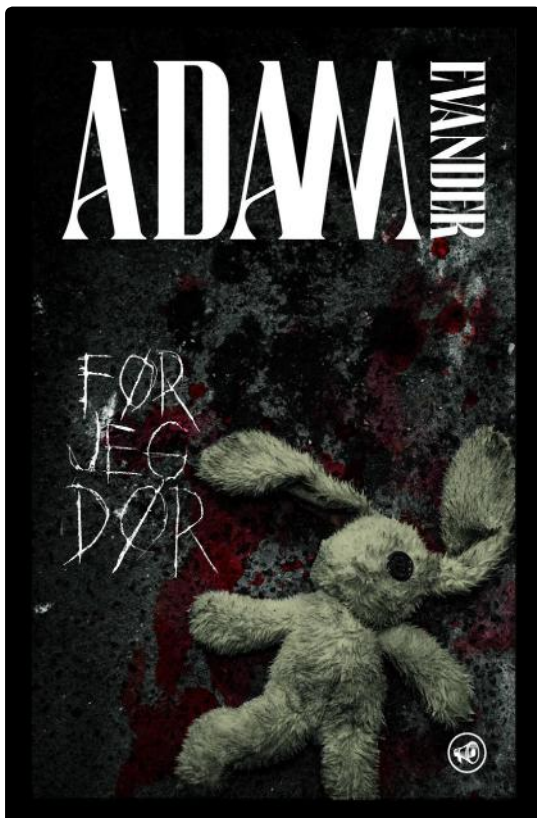
Og vi møter for første gang politietterforsker Sebastian Vinger. HAN LIKER JEG!

Sebastian er opptatt av rettferdighet. Jeg liker verdiene hans. Sebastian er smart, snill og har en dyp menneskelig innsikt. Han er selv pappa, og vi føler hans fortvilelse. Han SKAL finne Joachim. Koste hva det koste vil.

Dette er en voldsom leseopplevelse, og underveis skjønner vi, utrolig nok, at de to sakene, den ene i Napoli og den andre i Drammen, henger sammen.

Dette er fortellerglede, og forfatterkunst. Forfatteren skriver så godt at personene trer levende ut av boksiden. Du blir kjent med dem. Du bli glad i dem, eller du avskyr dem. Forfatteren skriver med en slags oppriktighet, som berører. Denne boken skaper at hav av følelser.

Gled deg, eller gru deg!

Bokinspirator Liv Gade, fra Sandefjord, holder bokkvelder hjemme hos folk, eller på offentlige arrangementer.

Kontakt Liv på mail: liv@livgade.no – eller mobil: 473 02 235.

"Englevakt" av Guillaume Musso

Vigmostad & Bjørke, 2025

Det finnes bøker som får deg til å juble, og ta fram alle superlativene. Dette er en av dem. Dette er helt vilt bra! Kliss ny fransk krim!

Forfatteren, er en av verdens mestselgende forfattere, Musso er oversatt til 40 språk. Han er født i 1974 i Antibes. Han sier selv – at han bestemte seg for å bli forfatter allerede da han var 10år. Tenk på det da!!

Forlaget Vigmostad & Bjørke jubler over å ha fått rettighetene, og flere bøker blir etter hvert oversatt til norsk. Jeg gleder meg.

Vi skal til John F. Kennedy flyplass i New York. Desember 2011. Det er snart jul!

Madeleine skal hjem til Paris. Hun driver en elegant blomsterbutikk. Madeleine er en kunstner, og lager de vakreste kreasjoner. Butikken hennes ligger i hjertet

av Paris, og er en symfoni av farger og dufter. Det er snart jul, et av årets høydepunkter for blomster.

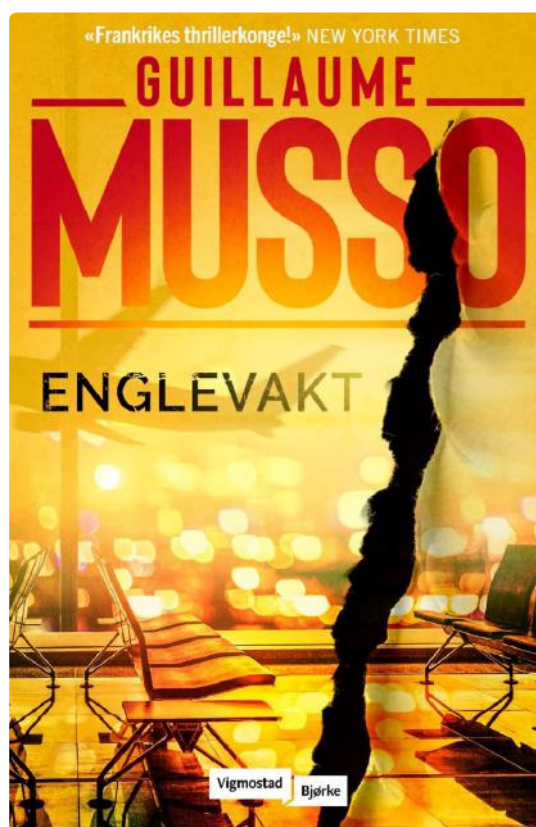
Jonathan skal hjem til San Fransisco. Han driver en liten, fransk bistro, og er en lidenskapelig matkunstner. Restauranten hans har tre stjerner i Michelin-guiden. Ekteskapet med Fransesca er over, og nå har han hentet sin sønn Charlie i New York. Far og sønn skal bare ha seg litt mat, før flyet går.

Både Madeleine og Jonathan henter mat, det er stappfullt i kafeen. Begge ser etter et ledig bord. De oppdager det samtidig, et ungt par er i ferd med å gå. Her gjelder det å være raskest. Begge løper i hverandre, og mister det de bærer på. I kaoset ender begge opp med den andres telefon. Når det oppdages er de 10.000 km fra hverandre. Hun i Paris, han i San Fransisco

KRISE, og det er bare forbokstaven.

Etter hvert tar nysgjerrigheten overhånd, de utforsker hverandres telefoner. Når det går opp for dem at livene deres er koblet sammen, via en hemmelighet, begge trodde var begravd for lengst, får de sjokk.

Er dette sannsynlig? Det er jeg litt usikker på, men steike for en bok. Det er så gøy, denne er umulig å legge fra seg.

SKREKKPODKAST

Fredag 13. juni blir podkasten SKREKK! lansert. Den publiserer ukentlig skrekk-noveller av norske forfattere og er skapt ut ifra en kjærlighet til sjangeren. Og frustrasjon for at våre naboland forbigår oss med et marked for skrekklitteratur.

Det er Jonas A. Larsen som dro i gang prosjektet. Han er forfatter og kulturformidler fra Larvik, og har vært en ivrig skrekkleser siden han kjøpte Bram Stokers klassiker *Dracula* tidlig i tenårene.

– Jeg leser mye, men har en spesiell kjærlighet for skrekk-sjangeren. Ikke gorrete slashere, men stemningsfulle historier som pirker borti frykten man kan kjenne på. Dessuten finner jeg det utrolig koselig å sitte i godstolen, drikke noe varmt og lese en skummel fortelling, mens regnet trommer mot vindusruta.

Larsen følger aktivt med på sjangeren internasjonalt, og peker på at det dukker opp masse god litteratur årlig. Dog svært lite her hjemme.

– Jeg har besøkt Sci-fi Bokhandelen i Göteborg noen ganger det siste året, og de har en egen hylleseksjon med svenske bøker. Noen oversatte, ala Stephen King, men også flere av svenske

forfattere. Hvorfor kan vi ikke ha tilsvarende i Norge? Vi har fått noen svært gode bøker for ungdom, men nesten ingenting for voksne. Vi har dyktige forfattere og en rik kulturhistorie som kan funke som inspirasjon, så det er jo ikke dette det skorter på. Derfor kom tanken på å gjøre en podkast.

Podkasten er lagt opp som en TV-serie og kommer sesongvis. Sesong 1 har fortellinger av Myriam H. Bjerkli, Øyvind Fragasso Eriksen, Jann Rygh Sivertsen, Johannes Kaasa og Larsen selv.

– Veldig stolt over at alle disse ville bidra! Det hadde vært morsomt å utgi en antologi, men jeg har ikke midlene eller tiden til det. Podkast er enklere. Og kanskje en kjekk måte å få sjangeren ut til flere?

Podkastens første sesong inneholder følgende noveller: "Den døde hånden" (Myriam H. Bjerkli), "Sårsmilet" (Jann Rygh Sivertsen), "Øya" (Johannes Kaasa),

"La meg følge deg helt hjem" (Øyvind Fragasso Eriksen) og "Sceneteppet ned" (Jonas A. Larsen).

Forfatterne har skrevet både skrekk og andre sjangerfortellinger tidligere. Samtlige har et forhold til skrekk, og vi spør dem om hvorfor de leser og skriver i sjangeren:

– Jeg har elsket skrekkhistorier fra jeg var liten, det er noe forlokkende deilig i det å være livredd i trygge omgivelser. Av samme grunn så elsker jeg også mareritt, forteller Bjerkli.

– Jeg har likt skrekk helt fra jeg var guttunge, forteller Eriksen. – Kanskje som dere sier, fortsetter han, å bli vettskremt, men kunne lukke boka eller slå av filmen og fortsatt være i live. I trygge omgivelser. I det jeg skriver så er det ikke alltid så bundet i en bestemt sjanger. Jeg er en som tenker: Hva er det verste som kan skje?

Også i dagliglivet. Da tar jeg det som regel med fatning når alt, som forventet, går ad undas Historiene mine preges nok også av det. Hva i alle dager kan skje med denne personen nå? Sannsynligvis noe helt forferdelig ... eller veldig rart!

– Svaret tror jeg er opplagt, sier Kaasa. Og Stephen King har kommet med det: "We make up horrors to help us cope with the real ones." Derfor er skrekkfor-

fattere stort sett verdens snilleste og fredeligste mennesker.

Sivertsen sier: – Vi har vel skremt hverandre med skumle historier siden vi satt rundt leirbålene våre. Jeg leser og skriver skrekk for å konfrontere min egen redsel. Å lese en god skrekk-bok, i godstolen i sin egen stue, med kun leselampa på og en kopp te eller kakao, er skummelt og samtidig trygt.

– Det samme går for meg, avslutter Larsen. – Det er få ting som gjør meg så glad som når jeg finner en virkelig god skrekkfortelling. Det er veldig mye som ikke er bra, men når en finner gull er det skikkelig stas.

Skrekk kan finnes der du lytter til podkaster!

ÅRSKURSET 2024

SKRIV BOKEN DIN MED OSS!

Årskurset starter 26. august, og gir deg alt du trenger for å skrive en helstøpt bok.

BLI MED!

Egen redaktør

En erfaren redaktør følger deg gjennom hele året, og gir deg jevnlig tilbakemeldinger på telst.

Inspirerende miljø

Du blir en del av et kreativt skrivemiljø, der alle heier og pusher hverandre frem mot mål.

Lærer skrivehåndverket

Du får tilgang til en stor database, og er med på live webinarer, der du lærer alt om å skrive i "din" sjanger.

Hjelp til utgivelse

Mot slutten av kurset hjelper vi deg med å gjøre manus om til bok, enten du ønsker å gi ut på forlag eller publisere det selv.

411 23 555

www.forfatterskolen.no

Online, der du befinner deg!